

Coalitieakkoord
Samen thuis in Tynaarlo
2026-2030

Juni 2026

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Inleiding.....	6
Bestuur, dienstverlening en participatie	7
Samenleving en individuele voorzieningen	10
Wonen, werken en bereikbaarheid	16
Duurzaamheid en milieu	22
Financiën	28
Het vervolg	29
Ondertekening	30
Bijlage 1: Portefeuilleverdeling	31
Bijlage 2: Brieven aan de formateur	32
- Liberaal Tynaarlo Nu	
- VVD	
- Tynaarlo Vooruit	
- Leefbaar Gemeentebelangen	

Voorwoord

Voor u ligt het coalitieakkoord 2026-2030 van de gemeente Tynaarlo met als titel: “Samen thuis in Tynaarlo”. Dit akkoord geeft richting aan de keuzes die we de komende jaren willen maken en biedt tegelijkertijd ruimte om samen met de gemeenteraad, inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers verder invulling te geven aan belangrijke vraagstukken.

Tynaarlo is een gemeente waar veel goed gaat: met prachtige dorpen, goede voorzieningen, hechte gemeenschappen en schitterende natuur. We leven echter in een tijd waarin mensen veel onzekerheid ervaren. Internationale spanningen, toenemende polarisatie en grote maatschappelijke veranderingen raken ook onze inwoners. We voelen dan ook verantwoordelijkheid om het goede in Tynaarlo te behouden en te kijken hoe we dit verder toekomstbestendig kunnen maken voor onze inwoners, onze kinderen en kleinkinderen.

We vinden dat voorgaande colleges, raden en de organisatie veel moois en goeds hebben gedaan voor onze gemeente. Dit willen we voortzetten. Onze kernambitie is te excelleren in de dingen die we doen: met aandacht voor kwaliteit, samenwerking en uitvoering die werkt voor inwoners. We investeren daarom in sterke voorzieningen, goede dienstverlening, een betrouwbare overheid en ondersteuning voor inwoners die dat nodig hebben. Dat vraagt van ons om te werken vanuit de bedoeling. Niet de regels en systemen, maar de mens staat centraal. We willen dichtbij, toegankelijk en benaderbaar zijn. We luisteren, zoeken verbinding en werken samen met inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties aan oplossingen die passen bij onze dorpen en gemeenschappen.

Veel plannen en projecten uit eerdere bestuursperiodes zijn al in gang gezet. Daar gaan we mee verder. In plaats van telkens weer nieuwe plannen te maken, kiezen we er bewust voor om te verbeteren, te verdiepen en af te maken wat eerder is begonnen. Hierdoor houden we ruimte om in te kunnen spelen op uitdagingen.

Ook richting de gemeenteraad kiezen we voor samenwerking. We hebben daarom alle fracties gevraagd welke onderwerpen zij belangrijk vinden voor de komende bestuursperiode en hebben hen uitgenodigd voor een gesprek. Want goede ideeën ontstaan niet alleen aan de formatietafel. We zijn blij dat tijdens de totstandkoming van dit akkoord meerdere fracties hun ideeën met ons hebben gedeeld. We vonden deze gesprekken waardevol en hebben deze betrokken bij dit akkoord. Een aantal ideeën worden nog verwerkt in het Uitvoeringsprogramma. De reacties van de fracties zijn bijgevoegd.

We realiseren ons dat besturen vraagt om zorgvuldigheid, openheid en vertrouwen. Met dit akkoord willen we bijdragen aan een gemeente waarin inwoners zich gehoord voelen, mee kunnen doen en vertrouwen hebben in hun lokale overheid. Zo blijven we samen bouwen aan een groen, sociaal en toekomstbestendig Tynaarlo.

Vries, juni 2026

Inleiding

Tynaarlo heeft met haar 18 kernen veel om trots op te zijn. Er is een sterke gemeenschapszin en een hoge kwaliteit van leven. Inwoners wonen hier prettig, voelen zich veilig, verbonden met hun dorp en zetten zich actief in voor hun omgeving. Tegelijkertijd heeft Tynaarlo ook een aantal flinke uitdagingen. Uitdagingen op het gebied van betaalbaar wonen, verduurzaming, omgaan met de effecten van klimaatverandering, toegankelijke zorg en het op peil houden van ons voorzieningenniveau. Allemaal vraagstukken die onderling vaak ook nog eens samenhangen.

De gemeente heeft volgens ons een belangrijke rol in het oplossen van complexe maatschappelijke vraagstukken, maar ook in de kleine ergernissen waar inwoners tegenaan lopen. We vinden het belangrijk dat de gemeente keuzes maakt die uitlegbaar, uitvoerbaar en navolgbaar zijn.

We zien dat ontwikkelingen elkaar in hoog tempo opvolgen en dat we antwoorden moeten vinden op vraagstukken die zich aandienen zoals netcongestie, krapte op de woning- en arbeidsmarkt, bestaanszekerheid van inwoners en klimaatverandering. Tegelijkertijd zien we dat gemeentefinanciën onder druk staan. We kiezen daarom voor een koers waarin ambitie en realisme hand in hand gaan. We hebben daarom de behoefte om de nadruk te leggen op uitvoering, verbetering en samenwerking. Op veel terreinen zullen we verder gaan op de ingeslagen weg, in een aantal zaken vinden we een aanpassing nodig of wenselijk om een juiste balans te vinden.

We staan dan ook voor een brede samenwerking. Dit akkoord is in de basis een op hoofdlijnen; het beschrijft de manier waarop we invulling willen geven aan een bestuursstijl vanuit samenwerking. Daarom kiezen we ervoor om voor verschillende complexe vraagstukken eerst het gesprek met de gemeenteraad te voeren over denkrichtingen of scenario's voordat een oplossingsrichting wordt bepaald. Zo creëren we ruimte voor samenwerking, nieuwe inzichten en breed gedragen oplossingen.

We zullen deze ontwikkelingen beschrijven volgens de volgende indeling:

- Bestuur, dienstverlening & participatie
- Samenleving & individuele voorzieningen
- Wonen, werken & bereikbaarheid
- Duurzaamheid & milieu

Bij deze onderwerpen staat de mens centraal en willen we excelleren in onze kerntaken.

Uitvoeringskracht

Onze opdracht aan het college is de ambities en afspraken uit het hoofdlijnenakkoord uit te werken in een Uitvoeringsprogramma. Hierin verwachten we dat het college beschrijft hoe zij deze ambities gaan realiseren en op welke wijze de voortgang en resultaten meetbaar worden gemaakt. Daarbij wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan de financiële en organisatorische vertaling en prioritering in de komende bestuursperiode.

Bestuur, dienstverlening en participatie

Samen besturen

Inwoners verwachten van hun gemeente een betrouwbare overheid die luistert, duidelijk communiceert en keuzes maakt die uitlegbaar zijn. Daarom blijven we gezamenlijk werken aan een open en toegankelijke bestuursstijl. Het besef is groot dat onze inwoners geen behoefte hebben aan 'politiek gedoe', maar juist aan transparantie en inspraak, in de breedste zin van het woord. We willen dat inwoners merken dat de gemeente dichtbij staat. Met dit akkoord geven we richting aan de komende bestuursperiode, maar laten we ook bewust ruimte voor het gesprek met de gemeenteraad en de samenleving. In onze ogen zijn complexe maatschappelijke vraagstukken nooit op te lossen met vooraf dichtgetimmerde oplossingen. Juist door vroegtijdig samen na te denken over keuzes en oplossingsrichtingen ontstaat meer draagvlak en betere besluitvorming.

Draagvlak begint niet bij een raadsvoorstel. Draagvlak begint met het ophalen van ideeën, zorgen en ervaringen in de samenleving en de raad. Concreet; het uitgangspunt is dat de raad aan het begin van het besluitvormingsproces is betrokken. De eerdere raads werkgroepen waren hier goede voorbeelden van.

Door deze manier van werken hopen we dat de klassieke scheidslijn tussen coalitie en oppositie vervaagt en dat het motto van onze burgemeester 'samen maken we Tynaarlo steeds een beetje mooier' tot nieuwe energie gaat leiden. Niettemin begrijpen we heel goed dat het niet altijd mogelijk is onze standpunten te verenigen en inhoudelijk tot elkaar te komen. We omarmen dan ook andere geluiden in de gemeenteraad en zien dit als een waardevolle aanvulling om te komen tot betere besluiten.

Deze werkwijze zien we als onze bestuursfilosofie: een manier van denken en handelen die richting geeft aan hoe we samenwerken, besluiten voorbereiden en tot stand brengen. Tegelijk benadrukken we dat deze filosofie geen vaststaand gegeven is, maar zich ontwikkelt in de praktijk. We gaan daarom graag het gesprek aan met de gemeenteraad en de samenleving om deze verder vorm te geven.

Samenwerken met inwoners

Participatie is geen doel op zich, maar een manier om betere besluiten te nemen en inwoners meer te betrekken bij hun leefomgeving. Dat vraagt van ons dat we weten wat er leeft in de samenleving, dat we inwoners proactief betrekken bij het opstellen van beleid en dat we initiatiefnemers ondersteunen bij het realiseren van hun plannen. Ons werkboek Participatie kent vele vormen van participatie. We zijn vooraf duidelijk over het niveau van participatie, dat kan variëren van informeren, raadplegen of adviseren tot coproduceren of meebeslissen. Duidelijke kaders zijn daarbij essentieel. Vaak ontstaat teleurstelling bij dit soort processen omdat vooraf niet voldoende duidelijk is gemaakt waar wel en waar niet over kan worden meegesproken. Tijdens het hele traject zijn we richting betrokkenen helder over de voortgang van het proces, ook als er even niets gebeurt. We laten weten wat er met de inbreng van de deelnemers is gedaan, hoe hun inbreng is gewogen en waarom er is gekozen voor een bepaalde uitkomst. Recent afgeronde participatietrajecten respecteren we.

We gaan meer inzetten op gebiedsgericht werken om te komen tot een integrale ontwikkelagenda. We kijken hierbij integraal naar de specifieke behoeftes van onze inwoners binnen hun streek, dorp of wijk. Iedere gemeenschap heeft immers een eigen karakter, identiteit en behoeften. Door beter aan te sluiten bij bestaande initiatieven en sociale netwerken kunnen we maatwerk leveren en beter inspelen op wat er lokaal nodig is. Hierbij werken we vanuit de bedoeling, dit betekent ook dat we ondersteuning bieden aan goede initiatieven uit de samenleving. We starten met deze aanpak in Vries.

Sterke regionale samenwerking

In regionaal verband werken we in meer dan vijftig verbanden samen met gemeenten of andere organisaties. Die samenwerking levert veel op voor onze inwoners. Denk aan gezamenlijke voorzieningen, betere bereikbaarheid, economische ontwikkeling, kennisdeling en het verkrijgen van subsidies. Tegelijkertijd vinden we het belangrijk om kritisch te blijven kijken naar de manier waarop we samenwerken. Regionale samenwerking moet bijdragen aan concrete resultaten voor inwoners en mag niet onnodig leiden tot extra bestuurlijke drukte of ingewikkelde overlegstructuren. Daarom blijven we scherp op de meerwaarde, de democratische legitimiteit en de effectiviteit van deze samenwerkingen. We maken bewuste keuzes waar we onze tijd, capaciteit en middelen op inzetten. Als de samenwerking aantoonbaar bijdraagt aan een sterker Tynaarlo, doen we actief en betrokken mee. Onze ambitie is om naast deze kerntaken meer focus te leggen op de samenwerking met Groningen, in het bijzonder de kansen die Nij Begun, de Regiodeals en Novex regio's ons bieden.

Toegankelijke en begrijpelijke overheid

Een bereikbare, benaderbare en navolgbare overheid begint bij duidelijke communicatie. Inwoners moeten eenvoudig contact kunnen opnemen met de gemeente en weten waar zij terecht kunnen met vragen, ideeën of zorgen. Daarom blijven we investeren in een bereikbare, begrijpelijke en veilige dienstverlening: digitaal, telefonisch, schriftelijk en aan de balie. Daarbij kijken we naast beproefde vormen van dienstverlening ook naar de mogelijkheden die innovatie biedt om onze dienstverlening te verbeteren en toekomstbestendig te maken. We communiceren in heldere taal en zorgen dat inwoners goed worden meegenomen in processen en besluiten. We willen bovendien beter zichtbaar maken wat de gemeente doet en welk effect we met publieke middelen willen bereiken.

Niet alleen de verdeling van geld staat centraal, maar vooral de resultaten voor inwoners en de samenleving en hoe we tot besluiten zijn gekomen. We gaan daarom verder met verbeteren van onze begroting. Hierin zijn al eerder stappen gezet, bijvoorbeeld het formuleren van maatschappelijke effecten. Maar we zijn nog niet klaar. Deze periode willen we bijvoorbeeld indicatoren aan de begroting toevoegen die laten zien of we met de inzet van de publieke middelen daadwerkelijk de gewenste effecten bereiken en hoever het daarmee staat.

We blijven werken aan een organisatie waarin de mens centraal staat. Dat betekent: meedenken waar het kan, maatwerk leveren waar dat nodig is en daarbij steeds kijken naar de bedoeling achter regels en procedures.

Onze inzet

- > We werken elke dag vanuit een open en transparante bestuursstijl.
- > De basis moet op orde zijn: excellente dienstverlening en duidelijke communicatie zijn vanzelfsprekend. We gaan bij de visie op dienstverlening servicenormen betrekken voor de door inwoners en ondernemers meest gebruikte gemeentelijke producten.
- > We werken vanuit de bedoeling en stellen de mens centraal.
- > We werken met een hoofdlijnenakkoord omdat we vinden dat een verscheidenheid aan ideeën bijdraagt aan betere besluitvorming.
- > We zijn duidelijk over het niveau, de vorm, de planning en de kaders van participatie. We zijn helder over de voortgang en betrokkenen weten wat er met hun inbreng is gedaan.
- > We werken gebiedsgericht en sluiten aan bij wat leeft in onze gemeenschappen.
- > We voegen indicatoren toe aan onze begroting om maatschappelijke effecten te kunnen duiden.
- > We gaan uit van eigen kracht en zijn positief kritisch op regionale samenwerkingen.
- > We gaan actief op zoek naar mogelijkheden die Nij Begun, Regiodeal en Novex regio's ons kunnen bieden.

Samenleving en individuele voorzieningen

Sterke gemeenschappen en gelijke kansen

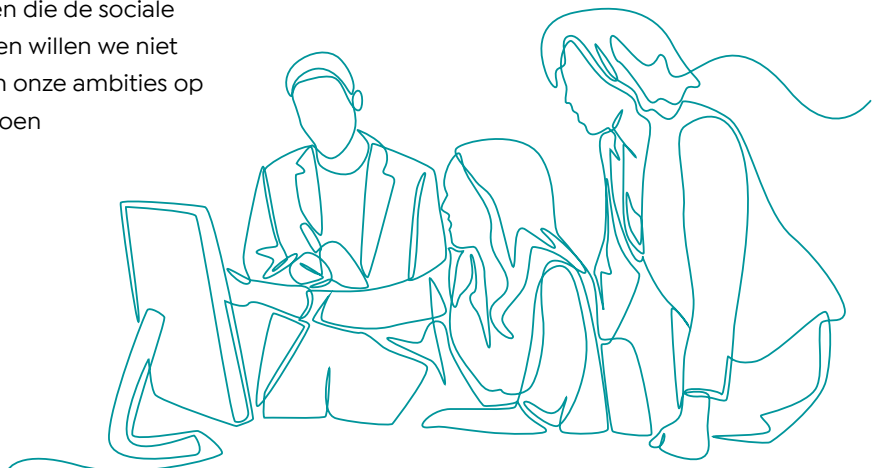
Iedereen doet mee en iedereen telt mee. Dat geldt voor al onze 35.000 inwoners. Dat zou vanzelfsprekend moeten zijn, maar is het nog niet altijd. Denk hierbij aan een oudere die graag naar buiten wil omdat die zich eenzaam voelt, maar niet kan. Aan een statushouder die graag wil bijdragen aan de samenleving, maar geen baan weet te vinden. Aan die jongere die kampt met mentale problemen en daar nadelige gevolgen van ondervindt. Of aan die alleenstaande moeder die nooit iets leuks met haar kinderen kan doen, omdat ze in financieel zwaar weer zit. Voor ons geldt: inwoners kunnen altijd meedoen, zo nodig met een steuntje in de rug.

Daarmee zetten we onze sociale koers van “iedereen kan meedoen” voort. Waar het kan collectief, waar het nodig is op maat. Er voor elkaar zijn is het vertrekpunt. Daarom blijven we ons onverminderd inzetten voor sterke gemeenschappen. Denk hierbij aan informele hulp tussen buurtgenoten, vrijwilligerswerk, mantelzorg of het verenigingsleven. Samenleven is meer dan enkel individuele vrijheid. We bieden elkaar ruimte om van elkaar te verschillen, maar het kan niet leiden tot verdeeldheid. Daar spreken we elkaar zo nodig respectvol op aan: polarisatie krijgt geen voedingsbodem, we richten ons juist op het overbruggen van verschillen en tegenstellingen, investeren in meer sociale cohesie. We zetten ons maximaal in om inwoners naar werk of een andersoortige zinvolle dagbesteding te begeleiden, het bevorderen van de kansengelijkheid en het voorkomen dat kinderen en andere inwoners niet mee kunnen doen op school, bij sport of cultuur.

In onze kleinere kernen hebben dorpsbelangenverenigingen een belangrijke rol bij de sociale cohesie en leefbaarheid binnen het dorp. Jaarlijks wordt een bedrag aan deze verenigingen beschikbaar gesteld. Gelet op de rol die deze verenigingen vervullen verlengen we de reeds ingezette verhoging van het dorpsbudget.

Soms is het nodig om ongelijk te investeren voor gelijke kansen. We leven gelukkig in een relatief welvarende gemeente waar de meeste mensen voldoende inkomen hebben om fatsoenlijk van rond te komen. Dat geldt echter niet voor iedereen. We zetten daarom al in op een breed palet aan regelingen om deze mensen te ondersteunen. Maar we kunnen nog meer doen. We gaan onderzoeken of we regelingen automatisch kunnen toekennen als we weten dat iemand hier recht op heeft. Tevens hebben we als doel om het bereik te vergroten. We mogen niet aan inkomenspolitiek doen, maar met gerichte regelingen kunnen we hen toch financieel helpen. We denken hierbij bijvoorbeeld aan het verruimen van de bijzondere bijstandsregelingen waarbij we bewezen goede voorbeelden verkennen. Ook staan we open voor nieuwe manieren om mensen duurzaam uit de armoede te helpen.

Binnen deze inzet zien we ook de kansen die de sociale agenda Nij Begun ons biedt. Deze kansen willen we niet onbenut laten en zetten we actief in om onze ambities op het gebied van kansengelijkheid, meedoen en sterke gemeenschappen verder te versterken.

Toegankelijke zorg en ondersteuning

Goede en betaalbare zorg en ondersteuning is een recht, geen privilege. Het is daarom van belang om scherp te blijven op zowel kwaliteit als toegankelijkheid van zorg. Wachtlijsten vinden we onwenselijk. We gaan samen met onze partners kijken hoe we dit kunnen voorkomen. Maar we kijken ook verder vooruit. De toenemende vergrijzing in combinatie met personeelstekorten in de zorg en het feit dat mensen steeds langer thuis blijven wonen, maakt dat het zorglandschap flink onder druk komt te staan. Vanzelfsprekend is hier ook landelijk aandacht voor, maar we willen ook in Tynaarlo kijken hoe we hierop in kunnen spelen. Een deel van het antwoord hierop is preventie en innovatie voor tijdige, betere en betaalbare zorg en huisvesting. Hoe eerder we een probleem signaleren hoe beter we ondersteuning kunnen bieden en erger kunnen voorkomen.

Dit geldt ook voor de toenemende complexe / meervoudige casuïstiek op het terrein van zorg en veiligheid. Steeds meer wordt duidelijk dat er veel geweld is in onze samenleving, met name tegen vrouwen. We zien het als een urgente opdracht aan onszelf om een steunpunt Femicide en Intieme terreur in te richten.

Kansrijk opgroeien

Elk kind verdient de best mogelijke start in het leven én een zo groot mogelijke kans op een mooie toekomst. De eerste levensjaren van een kind zijn daarvoor cruciaal als we daaraan een bijdrage kunnen leveren zullen we niet aarzelen.

De betaalbaarheid van jeugdhulp staat onder druk, maar onze inzet blijft onverminderd: we blijven investeren in jongeren die ondersteuning nodig hebben, juist aan de voorkant. We staan naast jongeren en gezinnen, helpen hen tijdig en voorkomen waar mogelijk dat problemen verergeren. Dat leidt tot meer welzijn en veerkracht bij jongeren én voorkomt uiteindelijk zwaardere en duurdere vormen van zorg. Daarom versterken we onze gemeente met een extra jongerenwerker (vroegsignalering en preventie), kijken we aan de voorkant goed wat jongeren nodig hebben zodat zij direct passende, lichte hulp krijgen en zetten we preventie centraal om de toename van jeugdhulp te doorbreken.

We werken als gemeente samen met onze partners aan een samenhangend jeugdzorglandschap waarin jongeren niet van organisatie naar organisatie worden doorgegeven, maar snel, passend en zo licht mogelijk geholpen worden. We investeren in sterke gezinnen, vroegtijdige ondersteuning en toegankelijke hulp dichtbij huis, we organiseren één aanspreekpunt voor gezinnen en versterken de samenwerking tussen onderwijs, zorg en veiligheid. Tegelijk werken we aan minder bureaucratie, meer vertrouwen in professionals en betere ondersteuning van gezinnen, zodat de hulp effectiever en mensgerichter wordt georganiseerd.

Het liefst willen we voorkomen dat een jeugdbeschermings- of jeugdreclasseringsmaatregel wordt uitgesproken, maar wanneer ingrijpen noodzakelijk is, staat het belang en de ontwikkeling van het kind altijd voorop.

Een inclusieve samenleving

We gaan ons actief inzetten voor een inclusieve en veilige gemeente waarin discriminatie en uitsluiting geen plaats hebben. We versterken daarom de aandacht voor inclusie binnen onderwijs, sport, zorg, welzijn en veiligheid. Daarbij hebben we specifiek oog voor jongeren en inwoners in een kwetsbare positie. We ondersteunen initiatieven die bijdragen aan zichtbaarheid, ontmoeting en acceptatie van de regenbooggemeenschap en werken hierin samen met maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen en inwoners. Inclusie en gelijke behandeling zijn geen losse projecten, maar een vanzelfsprekend onderdeel van ons gemeentelijk beleid en onze dienstverlening.

Cultuur als verbindende kracht

Kunst en cultuur zijn de smaakmakers van het leven en zijn van grote sociale waarde voor de mens. Dat inspireert, daagt uit tot nadenken, verbindt en zorgt voor persoonlijke ontwikkeling: actief door zelf kunst te beoefenen, door te kijken of te luisteren. In de gemeente is een breed scala aan activiteiten beschikbaar om anderen te ontmoeten en te ontspannen. Het aanbod is echter versnipperd en accommodaties zijn deels verouderd. Het is belangrijk dat ál onze inwoners cultuur moet kunnen maken en meemaken. Van jongs af aan in het onderwijs, de bibliotheken, de verenigingen, in toegankelijke dans-, schilder- en muzieklessen. Deze ontmoetingsplekken zijn een cruciale voorziening. Deze plekken moeten het kloppende hart van onze grootste dorpskernen worden waarmee we eveneens gaan investeren in verbinding en een sterke sociale basis.

We willen dan ook toewerken naar cultuurhuizen in Eelde-Paterswolde, Vries en Zuidlaren. Een verkenning daartoe is in samenwerking met drie werkgroepen reeds gestart en zullen we onverkort voortzetten. Voorwaardelijk is dat uit deze verkenning scenario's, locaties, programmatische keuzes, inzetbaarheid van langlopende subsidieprogramma's en financiële consequenties ook voor toekomstige gebruikers duidelijk worden. Bij de uitwerking van deze scenario's voegen we Ons Dorpshuis in Paterswolde toe.

Naar aanleiding van deze verkenning volgt dan een investeringsbesluit op basis waarvan dan definitieve besluitvorming plaats zal vinden. We zijn ons er terdege van bewust dat dit hoe dan ook om een grote investering vraagt. Gezien het belang van deze voorziening staat voor deze coalitie echter buiten kijf dat er geïnvesteerd gaat worden in plekken waar kunst en cultuur centraal kunnen staan en dorpsgenoten samenkomen en activiteiten kunnen organiseren.

We zijn trots op het cultureel aanbod in onze gemeente. Dit brede aanbod vinden we belangrijk en willen we behouden. Als gemeente faciliteren en stimuleren we makers, verenigingen en instellingen om zich hiervoor in te blijven zetten. Subsidies zijn hierin onmisbaar. We houden deze in stand, waarbij we belang hechten aan cofinanciering, effectieve inzet van subsidies en een daaraan gekoppelde goede verantwoording van bestede gelden. Zoals afgesproken brengen we onze bijdrage aan het Drents Museum De Buitenplaats in lijn met de provinciale subsidie.

Evenementen zijn een wezenlijk onderdeel van levendige dorpen. Daar willen we meer ruimte voor geven door organisatoren faciliterend tegemoet te treden waarbij we omwonenden, andere omgevingsfactoren en wet- en regelgeving niet uit het oog verliezen.

Sport en bewegen als basis voor gezonde dorpen

Sport en bewegen zijn van grote waarde voor de leefbaarheid van onze dorpen. Sportverenigingen brengen generaties samen, versterken sociale contacten en dragen bij aan gezondheid en welzijn. We zetten in op sterke en toekomstbestendige sportverenigingen, met bijzondere aandacht voor vrijwilligers, betaalbare contributies en goede sport- en speelvoorzieningen dichtbij huis. Daarbij zien we sport en bewegen nadrukkelijk niet alleen als doel op zich, maar ook als middel tegen eenzaamheid, gezondheidsproblemen en sociale achterstanden.

We willen dat iedereen, jong en oud, zonder drempels kan sporten en bewegen. Daarom investeren we extra in beweging voor jongeren, senioren en inwoners die meer willen bewegen. Sport en preventie worden sterker met elkaar verbonden, onder andere via buurtsportcoaches en lokale initiatieven gericht op gezond ouder worden, valpreventie en mentale gezondheid. Zo versterken we niet alleen de gezondheid van inwoners, maar ook de verbondenheid en leefbaarheid in onze dorpen.

Deze ontwikkeling, maar ook nieuwe vormen van sportbeoefening vragen om een herijking van het sportbeleid en een verdere uitwerking van het BOSS-beleid. Onze inzet is dit in deze periode op te pakken.

Opvang, integratie en participatie

We zijn een open en verwelkomende samenleving. Iedereen heeft recht op een menswaardig bestaan en een toekomstperspectief. We willen ruimhartig zijn naar onze eigen inwoners en naar vluchtelingen. We vinden de opvang van vluchtelingen een morele plicht zoals unaniem in de raad besproken en vastgelegd in het lokaal vluchtelingenbeleid (1 april 2025). We kiezen voor drie volwaardige locaties in de gemeente met een structurele opvangcapaciteit van in totaal 350 plekken.

We erkennen dat dit soms extra druk op kan leveren op de woningmarkt. De opvang van Oekraïense ontheemden vraagt eveneens aandacht. We zetten ons in om deze groep zolang zij hier noodgedwongen verblijven, onderdeel van onze samenleving te laten zijn.

Ook hebben we aandacht voor integratie. Door vroeg te investeren in taal, structuur, ontmoeting en activering voorkomen we stilstand, vergroten we kansen en versterken we de samenhang in onze gemeente. Deze aanpak is gebaseerd op wederkerigheid: wij bieden een stabiele opvang, ruimte, begeleiding en perspectief, en verwachten dat nieuwkomers deze kansen actief benutten. Deze mensen beschikken gezamenlijk over ontzettend veel kennis en talent en we zien het ook als onze taak om hen in staat te stellen deze in te zetten ten behoeve van de samenleving. Zo willen we gaan kijken op welke wijze vaardigheden van statushouders nog beter kunnen aansluiten bij behoeften vanuit de arbeidsmarkt. Ook gaan we met het COA in gesprek over de realisatie van een meedoenbalie in onze gemeente, zodat asielzoekers vanaf dag 1 ondersteund worden bij het vinden van zinvolle dagbesteding tijdens hun verblijf in de opvang.

Onze inzet

- We blijven ons onverminderd inzetten voor sterke gemeenschappen.
- We benutten de kansen die de sociale agenda Nij Begun ons biedt maximaal.
- We versterken het welzijnswerk, met nadruk op preventie en vroegsignalering.
- In het sociaal domein staat de menselijke maat centraal. We zorgen dat ondersteuning vanuit de Wmo en jeugdzorg toegankelijk en passend blijft. Waar mogelijk vereenvoudigen we procedures en verminderen we administratieve lasten. We investeren in preventie en lichte ondersteuning om zwaardere zorg te voorkomen, zonder dat dit ten koste gaat van noodzakelijke hulp.
- Bestaanszekerheid is voor ons een kernwaarde. We zetten ons in voor een krachtig armoedebeleid, waarbij ondersteuning laagdrempelig en waar mogelijk automatisch wordt toegekend. We voorkomen dat inwoners in de knel komen door stapeling van kosten en eigen bijdragen. Iedereen moet kunnen meedoen, ook aan sport, cultuur en onderwijs. Daarom houden we voorzieningen bereikbaar en betaalbaar.
- We gaan onderzoeken of we bijzondere bijstandsregelingen kunnen verruimen. Daarbij betrekken we bewezen goede voorbeelden uit Noord-Nederland.
- We onderzoeken of we bepaalde armoederegelingen automatisch kunnen toekennen als we weten dat iemand daar recht op heeft. Ons doel is om mede hierdoor het bereik van regelingen te vergroten.
- We richten een steunpunt in voor Femicide en intieme terreur.
- We blijven onverminderd investeren in jongeren die ondersteuning nodig hebben, juist aan de voorkant. We willen in elk geval een extra jeugdwerker aan onze gemeente toevoegen.
- We zetten ons actief in voor een inclusieve en veilige gemeente waarin discriminatie en uitsluiting geen plaats hebben.
- We benutten de verbindende kracht van cultuur met onze maatschappelijke opgaven.
- We investeren in sport en beweging en herijken het huidige sportbeleid en werken het BOSS-beleid verder uit.
- We zetten de reeds in gang gezette verkenning voor drie cultuurhuizen voort. Daarbij betrekken we Ons Dorpshuis Paterswolde. Uitgangspunt is dat er in onze grootste dorpskernen een plek is waar cultuur centraal kan staan en ruimte is voor ontmoeting en activiteiten om zo het kloppende hart van het dorp te kunnen zijn.
- We voeren het Lokaal Vluchtelingenbeleid uit en nemen onze verantwoordelijkheid ten aanzien van de opvang van vluchtelingen en kiezen voor 3 structurele opvanglocaties.
- We hebben oog voor goede integratie van nieuwkomers in onze gemeente en verkennen hoe we hen kunnen helpen om alle aanwezige kennis, kunde en talent in te zetten ten behoeve van de samenleving. Hiervoor gaan we onder andere in gesprek met het COA om te kijken of er in onze gemeente een meedoenbalie gerealiseerd kan worden.
- We ondersteunen inwoners actief bij het vinden van passend werk, ook voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Daarbij werken we nauw samen met werkgevers en maatschappelijke partners.

Wonen, werken en bereikbaarheid

Wonen voor iedere doelgroep

Tynaarlo is en blijft een herkenbare, aantrekkelijke en goed bereikbare gemeente. Inwoners van jong tot oud kunnen hier prettig wonen, ondernemers kunnen ondernemen en bezoekers komen graag wandelen en fietsen in ons groene buitengebied. De hoge woonkwaliteit, het groen in en om de kernen, de cultuurhistorie en de goede verbindingen willen we behouden en waar nodig versterken.

We voelen in Tynaarlo de urgentie voor woningbouw. We willen dat inwoners een lokale wooncarrière kunnen doorlopen. Inwoners kunnen wonen in een huis dat past bij de leefsituatie en op een plek waar zij zich thuis voelen. De woningbehoefte is groot onder alle leeftijdsgroepen en in alle kernen. We gaan daarom verder met het ontwikkelen van een evenwichtige woningvoorraad passend bij de landschappelijke kwaliteiten van de wijk, het dorp of het gebied.

We streven naar gemengde wijken, waarin mensen van verschillende leeftijden en achtergronden elkaar tot steun zijn. Daarbinnen stimuleren we toetreding en doorstroming van doelgroepen naar een voor hen passende woning. Voor onze starters, jongeren, ouderen, spoedzoekers en om te voldoen aan de taakstelling om statushouders te huisvesten. We denken daarbij niet alleen aan eengezinswoningen, maar ook naar alternatieve woonvormen. Zo kan het bouwen voor 1- en 2-persoonshuishoudens helpen voor het huisvesten van kleine huishoudens.

Ook een passende toewijzing van een kleinere woning aan een statushouder kan helpen, of het delen van een woning. We nemen onze verantwoordelijkheid hierin en willen voortvarend de mogelijkheden verkennen voor het bouwen van kleinere woningen. We zoeken daarin samenwerking voor de locatie(s) en het beheer. Daarmee helpen we statushouders op weg zodat zij een zelfstandig bestaan in onze samenleving op kunnen bouwen en blijven gezinswoningen meer beschikbaar voor gezinnen.

In de gemeente zijn slechts enkele standplaatsen voor woonwagengewoners. In de Woonvisie is vastgelegd dat we als gemeente een verantwoordelijkheid dragen om te voorzien in standplaatsen voor huisvesting van woonwagengewoners. Er is een onderzoek uitgevoerd naar de behoefte aan standplaatsen en zullen hier een vervolg aan geven.

We zullen deze standpunten verder verwerken in het Volkshuisvestingprogramma. Belangrijk aspect hierin is het bouwen van meer betaalbare woningen in onze gemeente.

Als gemeente scheppen we randvoorwaarden voor woningbouw. Onze inzet is om de beleidskaders actueel te houden, de ruimtelijke procedures vlot te laten verlopen en mee te denken over creatieve financieringsvormen en innovatieve woonvormen.

Versnelling is noodzakelijk én vraagt om keuzes. We prioriteren scherp en zetten onze capaciteit gericht in. De afgelopen jaren is al veel voorbereid en de komende jaren kan de schep de grond in. We geven daarom voorrang aan het ontwikkelen van de huidige nieuwbouwlocaties. Zo zorgen we ervoor dat er tot en met 2030 ongeveer 500 woningen bijkomen. Ook al is onze ambitie hoger, dit is een haalbaar aantal. Tegelijk werken we, verder kijkend, aan de planontwikkeling van Vries-Oost en Tynaarlo Loopstukken. Ook willen we de mogelijkheden van inbreidingslocaties, het feitelijk splitsen van grote woningen en het gebruik van leegstaande (bedrijfs)gebouwen voor wonen in onze kernen niet onbenut laten. Ook al zullen daar mogelijk dilemma's ontstaan.

Er blijft ruimte voor particuliere initiatieven. We blijven echter scherp op onze prioriteiten en grenzen. Om een hoger bouwtempo te kunnen realiseren richt de gemeentelijke inzet zich op ontwikkelaars die de stap tot realisatie daadwerkelijk willen en kunnen maken. Dit betekent ook dat op initiatieven waar partijen niet voldoende vaart maken een pas op de plaats wordt gemaakt qua gemeentelijke inzet.

Om de woningbouw ook na 2030 ruimte en vaart te geven blikken we vooruit. We zien immers dat er jaren overheen gaan voordat het plan voor een nieuwe wijk of woninglocatie werkelijkheid wordt. Dit kunnen we niet alleen beslissen maar is afhankelijk van medewerking van onder andere de provincie. We versterken daarom onze lobby. Onze ambitie is het buitengebied groen en open te laten. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen worden primair in of nabij onze drie grote kernen gerealiseerd, met name in Vries. In de kleinere kernen zal via inbreiding woningbouw kunnen worden gerealiseerd. We blijven werken vanuit een grondbeleid waardoor we kansen benutten voor uitbreiden van de woningvoorraad.

We bouwen niet zomaar. De kwaliteit van onze leefomgeving staat voorop. Voor alle kernen geldt dat we de eigenheid en karakteristieken willen behouden. Om levendige dorpen te behouden en te versterken willen we integraal en gebiedsgericht werken. Het gaat daarbij om woningbouw, openbaar gebied, de centra en het voorzieningenaanbod in brede zin.

Erfgoed koesteren

Wie naar Tynaarlo kijkt ziet een prachtige gemeente met een rijke historie. Ons erfgoed, cultuur-historische waarden en de verhalen over de dorpen en de bewoners die erbij horen koesteren we, beschermen we en willen we levend houden. Dit levert een belangrijke bijdrage aan onze identiteit. Onze historie verdient dan ook een plek in de schijnwerpers zodat iedereen ervan kan genieten. Voor de toeristen die onze gemeente bezoeken willen we een aantrekkelijke bestemming zijn. We willen de mogelijkheid voor het 'Verhaal van Tynaarlo' onderzoeken, om zo onze geschiedenis (materieel en immaterieel) zichtbaar te maken en door te kunnen geven. Zo ondersteunen we initiatieven die de lokale historie in beeld brengen. Samen met recreatieve ondernemers onderzoeken we hoe we het verhaal van Tynaarlo kunnen laten aansluiten op toeristische routes die wandelend of per fiets afgelegd kunnen worden.

Ook gaan we zorgvuldig om met onze beschermde dorpsgezichten, aantrekkelijk buitengebied met haar karakteristieke landschapselementen, historische routes en historisch waardevolle panden. De bescherming hiervan maken we zichtbaar in ons ruimtelijk beleid. Waar nodig passen we dat aan. Bij centrumontwikkelingen kijken we hoe we cultuurhistorische waarden en objecten kunnen behouden voor de toekomst.

Het levend houden van immaterieel erfgoed vinden we belangrijk. Denk aan onze unieke evenementen als de Bloemencorso en de Zuidlaardermarkt, maar ook aan waardevolle bijeenkomsten zoals tijdens de Dodenherdenking en de Veteranendag.

Ruimte voor ondernemen en werken

In onze gemeente zijn tal van grote en kleine bedrijven gevestigd. Sommige zelfs al generaties lang. De lokale economie en een gezond ondernemersklimaat vinden we belangrijk voor onze gemeente. Dit draagt namelijk bij aan de vitaliteit van onze samenleving. Ruimte voor onze ondernemers en een goede bereikbaarheid zijn randvoorwaarden. De gemeente neemt hierin regie en heeft een rol in ondersteuning en facilitering

Een aantrekkelijke en economisch vitale gemeente blijven we niet zonder inspanningen. Goede locaties voor het starten, uitbreiden en verplaatsen van bedrijven zijn belangrijk om een sterke lokale economie te behouden en te versterken. Daarom gaan we aan de slag met onze bedrijventerreinen. We denken in eerste instantie aan het opwaarderen, intensiever gebruiken en afronden van onze bestaande bedrijventerreinen en daarna bij aangetoonde behoefte aan het uitbreiden van een bedrijventerrein. Daarbij geldt telkens dat wanneer er ruimte is voor bedrijfsvestiging we onze eigen lokale ondernemers voorrang willen geven.

Wat ons betreft zijn bedrijventerreinen bestemd voor bedrijvigheid en werkgelegenheid. In de centra is meer ruimte voor menging van commerciële, maatschappelijke en culturele functies met wonen. De komende jaren zetten we in op levendige/vitale centra. We zien dat juist in Vries hier extra behoefte aan is. Daarom zetten we hier nu extra op in. Ondernemersverenigingen zullen we nauw betrekken bij nieuwe ontwikkelingen, hun kennis en expertise is daarbij onmisbaar.

We stimuleren en ondersteunen ondernemers die oog hebben voor de participatie van kwetsbare werknemers. Sociale ondernemers zijn belangrijke bondgenoten in de aanpak van maatschappelijke problemen. Als gemeente geven we het goede voorbeeld in ons personeelsbeleid. Een betaalde baan of vrijwilligerswerk kan mensen helpen om uit een zwakke sociale positie te komen. Denk bijvoorbeeld aan de situatie van uitkeringsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

In nauwe samenwerking met het onderwijs en het bedrijfsleven zetten we in op meer leerwerkplekken en stageplaatsen. Ook maatschappelijke stages vinden we daarbij van belang. Leerlingen maken hierbij kennis met verschillende organisaties en vrijwilligerswerk.

Naast het hebben van een goed ondernemersklimaat, is de maatschappelijke waarde van onze lokale ondernemers en hun ondernemingen hoog. De bijdrage, die ze leveren aan het verenigingsleven en aan verenigingen waarden we enorm.

De agrarische sector is belangrijk in onze gemeente. Agrariërs produceren niet alleen ons voedsel, maar zij zijn ook onze landschapsbeheerders. De laatste jaren staat de agrarische sector onder druk. Dit zorgt voor veel onzekerheid onder agrariërs over hun toekomst. Het is onze ambitie dat het agrarisch bedrijf in onze gemeente blijft voortbestaan met een gezonde en duurzame bedrijfsvoering. We bieden ruimte aan agrariërs en stimuleren initiatieven die bijdragen aan de regionale voedselkringloop.

Eind 2025 is de gebiedsvisie Groningen Airport Eelde vastgesteld. Deze visie biedt ruimte voor ontwikkeling conform de doelstelling zoals die is gesteld in de Omgevingsvisie Tynaarlo. Op basis van deze gebiedsvisie heeft GAE een masterplan opgesteld voor de herinrichting en verdere ontwikkeling van de luchthaven op grond van drie pijlers. Voor de beoordeling van dit masterplan houden we vast aan de gebiedsvisie als integraal toetsingskader voor de beoordeling van afzonderlijke ruimtelijke procedures. De herinrichting van het huidige voorterrein inclusief een OV-hub biedt kansen en draagt bij aan een goede bereikbaarheid in onze gemeente. Voor de overige onderdelen van het Masterplan zal de coalitie elkaars standpunten over Groningen Airport Eelde respecteren.

De Economische Agenda Nij Begun is gericht op brede investeringen die de regio's Groningen en Noord-Drenthe versterken rond de thema's onderwijs, kennis en arbeidsmarkt, ruimte voor bedrijvigheid, digitalisering en profilering. De campusontwikkeling op GAE zien we als motor voor innovatie en speelt een rol in het aantrekken en vasthouden van talent. We willen onderzoeken of de Economische Agenda Nij Begun kansen biedt voor de campusontwikkeling op GAE.

De bedrijvencontactfunctionaris vervult een uitstekende rol als smeeroilje tussen de gemeente en bedrijven en willen we daarom graag behouden. In de contacten vormt deze functie een onmisbaar aanspreekpunt voor ondernemers en dit willen we in formatie uitbreiden. Daarnaast verzoeken we het college om, voortbouwend op de proef met een persoonlijk ambtenaar voor inwoners, te onderzoeken of een vergelijkbare werkwijze haalbaar is voor ondernemers in de vorm van één vast aanspreekpunt.

Samenwerking met ondernemers, onderwijs, ondernemersverenigingen en andere maatschappelijke partners is van groot belang voor een veerkrachtige economie. Samenwerking stopt niet bij onze gemeentelijke grenzen en daarom zoeken we actief de samenwerking op met regionale partners.

Veilig en bereikbaar Tynaarlo

Een goede structuur van wegen, openbaar vervoer en fiets- en wandelpaden bepaalt mede of je plezierig woont, of soepel op werk, bij de huisarts, vereniging of vrienden komt.

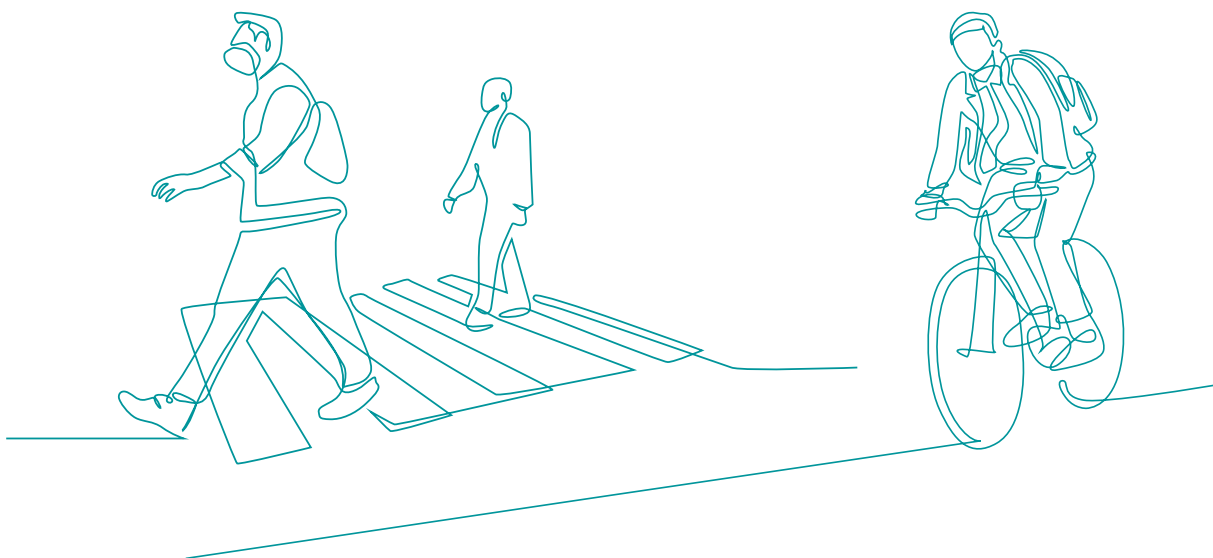
We stimuleren het fietsen vanwege de bijdrage aan een gezond leefpatroon en de geringe milieubelasting voor de omgeving. Fietsgebruik verandert snel. We zien kansen om een tandje bij te zetten om meer mensen op de fiets te krijgen en de fietsvoorzieningen op een hoger niveau te brengen. We zetten maximaal in op fietsveiligheid, doorfietsroutes voor woon-werk verkeer en het oplossen van fietsknelpunten in combinatie met het stimuleren van openbaar vervoer. Dit betekent ook een veilige schoolomgeving en veilige fietsroutes voor scholieren.

Om het fietsen te faciliteren realiseren we, ondersteund door het uitvoeringsplan Laad- en fietsvoorzieningen, moderne, toegankelijke fietsparkeer- en laadvoorzieningen waar e-bikes, bakfietsen en andere fietsvormen goed terecht kunnen.

Daarbij gaan we zorgvuldig om met de schaarse openbare ruimte. We kiezen voor een slimme inrichting van onze openbare ruimte, waarin bereikbaarheid, leefbaarheid en groen elkaar versterken. Als het knelt, geven we voorrang aan fietsers.

Het openbaar vervoer verbeteren is essentieel voor onze inwoners. We maken ons hard voor goede (buurt)bus-verbindingen binnen de kernen en tussen de kernen onderling. Hierdoor wordt het voor iedereen mogelijk om binnen onze gemeente te reizen. De belbus speelt hierin ook een belangrijke rol.

De bekende verkeersknelpunten willen we adequaat verhelpen. Deze lijst met bekende knelpunten wordt wanneer nodig bijgewerkt. De uitvoering van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) vordert en we zullen dit voortzetten, zodat het verkeer in Tynaarlo steeds veiliger wordt.

Onze inzet

- Het uitvoeren van de Omgevingsvisie en Woonvisie en aanpassen tot beleid Volkshuisvesting.
- Het realiseren van ruwweg 500 woningen tot aan 2030.
- Het bouwen met focus. Onze prioriteit ligt bij bouwen van de huidige woningbouwlocaties. Er blijft ruimte voor de kleinere initiatieven, mits kansrijk. Met name in de kleinere kernen zorgt dit ervoor dat mensen in hun dorp kunnen blijven of komen wonen.
- Het stimuleren van innovatieve alternatieven om meer woningen te creëren zoals tijdelijke en flexibele (kleinschalige) woonconcepten en het collectief particulier opdrachtgeverschap.
- Het verdergaand bevorderen van toetreding en doorstroming. Dit geldt zowel voor van huur naar huur als van huur naar koop. De gemeente treedt indien nodig sturend op naar corporaties.
- Onze ambitie is om aan de taakstelling voor het huisvesten van statushouders te voldoen. Hiervoor zetten we onder meer in op nieuwe woonconcepten.
- We willen nieuwe woningen bouwen naar de behoefte in type woningen, betaalbaarheid en de vraag vanuit de verschillende doelgroepen. Andere belangrijke uitgangspunten voor nieuwe woongebieden vinden we onder meer duurzaamheid, groen in de wijk, goede woon- en leefkwaliteit, gemengde wijken en ruimte voor sociale ontmoeting.
- We gaan aan de slag met een ontwikkelstrategie voor de lange termijn zodat naar behoefte woningen kunnen worden gerealiseerd. We zetten in op grootschalige woningbouw in Vries en inbreiding in de kleinere kernen naar aangetoonde behoefte. We gaan voor een evenwichtige verdeling over de hele gemeente. Daartoe werken we samen met inwoners, de regio, woningcorporaties en andere partners.
- Waar het kan willen we een actiever grondbeleid voeren, waarbij we de risico's zo laag mogelijk houden.
- We houden vast aan de gebiedsvisie GAE.
- We willen de bedrijvencontactfunctie in formatie uitbreiden. Daarbij onderzoeken we of we de pilot persoonlijk ambtenaar ook kunnen inzetten voor ondernemers.
- Kansen voor het realiseren van wandelpaden en fietsroutes benutten we: lokaal en bovenlokaal.
- We zetten in op voor iedereen bereikbare en toegankelijke fiets- en haltevoorzieningen.
- We maken ons hard voor goede (buurt)busverbindingen.
- Bekende verkeersknelpunten willen we adequaat verhelpen.

Duurzaamheid en milieu

Realistisch verduurzamen

We willen Tynaarlo op een realistische manier verduurzamen om uiteindelijk klimaatneutraal te worden: we zijn dat aan elkaar en komende generaties verplicht. Daarbij volgen we de strategie en planning van de Rijksoverheid die zich erop richt dat Nederland per 2050 klimaatneutraal is. Om dat te bereiken is veel nodig terwijl de tijd door gaat.

Op een breed terrein is werk aan de winkel. Daarom gaan we door met goede stappen zetten: landelijke en regionale ontwikkelingen zijn daarbij van belang en bieden kansen. We doen dit door energie te besparen en daarnaast meer energie duurzaam op te wekken. Draagvlak voor maatregelen is daarbij essentieel: stappen naar een duurzame samenleving kosten geld en vaak moeten diepgewortelde gewoonten worden losgelaten. De komende jaren willen we dit draagvlak bevorderen en inwoners en ondernemers betrekken, stimuleren en begeleiden. Maatregelen moeten vooral eerlijk, haalbaar en betaalbaar zijn. De gemeente Tynaarlo geeft hierin het goede voorbeeld. We gaan verder met verduurzaming van onze gemeentelijke gebouwen en organisatie. Bijvoorbeeld de renovatie van het gemeentehuis en de verbouw van de gemeentewerf. Daarnaast besparen we energie door ledverlichting toe te passen in de straatverlichting. Ten slotte kiezen we daar waar mogelijk voor lokaal inkopen. Waarbij duurzaamheid en de maatschappelijke meerwaarde worden meegewogen.

Tynaarlo heeft een bod gedaan in het kader van de Regionale Energie Strategie. Daarin staan de plannen voor het grootschalig en duurzaam opwekken van elektriciteit en voor het duurzaam verwarmen van onze woningen en andere gebouwen. Hierin nemen we onze verantwoordelijkheid en doen alles wat binnen onze publieke taken mogelijk is om dit planologisch mogelijk te maken. We houden de plannen wel tegen het licht van recente ontwikkelingen op het gebied van opwekken, opslag en gebruik van energie. We zullen hier verdiepend onderzoek uitvoeren, waarbij ook andere vormen van energie een plek krijgen. Naast zon op land en zon op dak kijken we naar dubbel ruimtegebruik. Bijvoorbeeld als overkapping van parkeerplaatsen. Innovatieve oplossingen worden waar het kan toegepast.

Het waarmaken van doelstellingen boven ons RES-bod zal opnieuw bekeken worden en moet zo nodig worden gearriveerd. Deze onderwerpen nemen we op in de evaluatie van het Programma Duurzaamheid.

De realisatie van zonneparken levert een belangrijke bijdrage aan de RES-opgave voor zon op land. De komende periode gaan we verder met het planologisch mogelijk maken van het Energielandschap gelegen tussen het Noord-Willemskanaal en de A28. De gemeente blijft onderzoek doen naar de juiste marktbenadering en maatschappelijke randvoorwaarden, zodat de gemeenschap er profijt van heeft.

Netcongestie vormt een steeds grotere belemmering voor woningbouw, verduurzaming en economische ontwikkeling. Vanaf 2027 worden nieuwe aansluitingen toegekend op volgorde van aanvraag. Dat betekent dat schaarste op het elektriciteitsnet steeds vaker merkbaar wordt voor inwoners, maatschappelijke voorzieningen en bedrijven. Dit vraagt om duidelijke keuzes en prioritering.

Wij nemen daarom een actieve rol in de afstemming met de netbeheerder, zodat woningbouw en andere ontwikkelingen realistisch aansluiten op de beschikbare en toekomstige netcapaciteit. Netbewust bouwen wordt daarbij de norm. Waar nodig zetten we slimme en duurzame energieoplossingen in om de belasting van het elektriciteitsnet te beperken.

Een grote opgave en uitdaging ligt in het verduurzamen van de bestaande woonvoorraad. Daarom willen we doorgaan met het stimuleren en verleiden van onze inwoners en bedrijven om te verduurzamen. We zetten in op bewustwording voor energiebesparing, want ons gedrag is daarin een belangrijke factor. Met het energieloket en energiecoaches blijven we mensen stimuleren. We zijn blij met de inzet van de energiecoöperaties. We hebben oog voor het feit dat verduurzaming niet voor iedereen haalbaar en betaalbaar is. Als gemeente willen we inwoners ondersteunen bij het realiseren van energiebesparende maatregelen. Nij Begun biedt hiervoor subsidie-mogelijkheden op het gebied van isolatie en ventilatie.

Klimaatbestendig en groen

Als gevolg van de klimaatverandering krijgen we meer te maken met hitte en droogte – maar ook met korte hevige buien en daarmee wateroverlast. We hebben oog voor de klimaatbestendigheid van onze kernen. Met de inrichting van de openbare ruimte houden we daar rekening mee door meer groen en blauw in verstedend gebied te realiseren. Groen als multifunctionele oplossing – denk aan waterberging, verminderen van hittestress, voorkomen van verloedering van de woonomgeving, stimuleren van beweging en dergelijke – is een investering die zich op vele fronten terugverdient. Ook hier geeft de gemeente het voorbeeld. We motiveren inwoners om tuinen te ‘vergroenen’. Bijvoorbeeld door het vervangen van tegels door groen, het aanleggen van groene daken en het opvangen van regenwater in een regenton.

De komende jaren komen vraagstukken op ons af in het kader van het Uitvoeringsprogramma Drentse Aa (UPDA) en de Kaderrichtlijn Water (KRW). Op beide onderwerpen zijn veel partijen actief, onder andere grondeigenaren, provincie en waterschap. We zetten in op het stimuleren van een gezamenlijke aanpak, met als doel schoon water voor al wat leeft.

Natuurherstel, biodiversiteit en bescherming van landschap zijn kernkwaliteiten in het nieuw te formuleren Landschapsontwikkelingsplan (LOP) van onze gemeente. We zetten in op samenwerking tussen agrariërs/boermarken en terreinbeherende organisaties vertrouwen en haalbare stappen om ruimte te geven, terwijl gezondheid, kwetsbare functies en milieu beschermd worden.

Gewasbeschermingsmiddelen

Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen leidt tot onrust en zorgen bij inwoners, met name over gezondheid, leefomgeving en waterkwaliteit. We nemen deze zorgen serieus. Tegelijk erkennen we de belangen van onze agrariërs en de voedselproductie. We kiezen voor een zorgvuldige balans. We blijven ons daarom actief inzetten voor het opstellen van een convenant gericht op het verminderen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

In de sierteelt streven we naar het zo snel mogelijk volledig stoppen met het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Daarnaast zoeken en benutten we regionale en landelijke ontwikkelingen en passen bewezen goede voorbeelden toe. Ook stimuleren we in samenwerking met andere overheden het gebruik van duurzame teeltmethoden en een verantwoorde omgang met middelen.

Aandacht voor dierenwelzijn

Deze coalitie heeft oog voor dieren en dierenwelzijn. In een groene en landelijke gemeente als Tynaarlo raakt dit thema steeds vaker aan vraagstukken rondom gezondheid, leefbaarheid, biodiversiteit, recreatie, veiligheid en duurzaamheid. Ook zien we dat het maatschappelijk belang van dierenwelzijn groeit en dat er behoefte is om hier blijvend aandacht aan te geven. Daarom gaan we verkennen of een gemeentelijke visie op dierenwelzijn van meerwaarde kan zijn.

Meer keuzevrijheid in afscheid

We vinden het belangrijk dat inwoners op een persoonlijke en betekenisvolle manier afscheid kunnen nemen van hun dierbaren. Daarom onderzoeken we de mogelijkheden voor de realisatie van een natuurbegraafplaats binnen onze gemeente. Een natuurbegraafplaats kan bijdragen aan rust, natuurbehoud, biodiversiteit en landschappelijke kwaliteit, terwijl het inwoners meer keuzevrijheid biedt in de manier waarop zij invulling geven aan afscheid en herdenken.

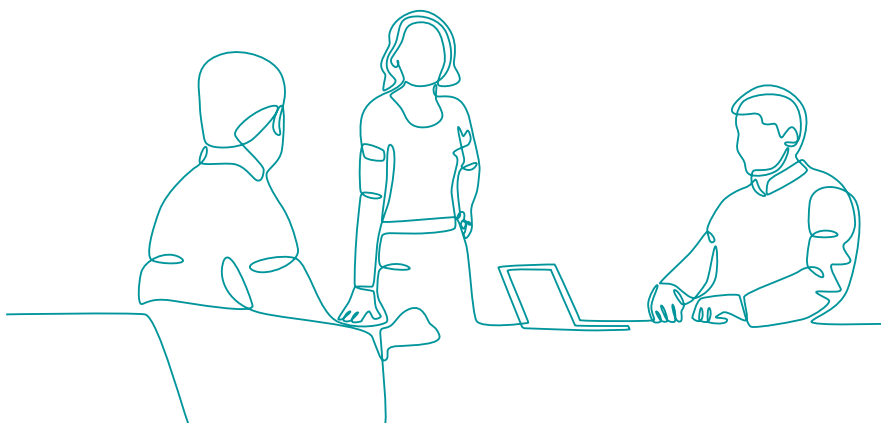
Bij de ontwikkeling van een natuurbegraafplaats staan zorgvuldige landschappelijke inpassing, draagvlak in de omgeving en toegankelijkheid voor inwoners centraal. We verkennen samen met inwoners, natuurorganisaties en initiatiefnemers welke locatie en vorm het beste passen bij het karakter van onze gemeente.

Onze inzet

- We willen allereerst inzetten op besparing van energie, want wat niet nodig is hoeft je ook niet duurzaam op te wekken. Als gemeente geven we het goede voorbeeld.
- We nemen regie op netbewust bouwen. Voor de lange termijn kijken we naar Vries als ontwikkellocatie voor woningbouw.
- We stimuleren inwoners en ondernemers om te verduurzamen. Maatregelen moeten eerlijk, haalbaar en uitvoerbaar zijn.
- We zetten maximaal in om de afspraken uit de RES te halen. Eventuele aanvullende lokale doelstellingen zullen we herijken.
- Zonneparken zijn belangrijk om de afspraken uit de RES te halen. We gaan verder met het onderzoek naar de juiste marktbenadering en maatschappelijke randvoorwaarden van de zonneparken in het energielandschap. Een sociale component is voorwaardelijk.
- We staan positief tegenover nieuwe energieontwikkelingen zoals kleinschalige energieopwekking voor eigen gebruik door inwoners en ondernemers.
- In de openbare ruimte willen we hittestress en verdroging tegengaan door waar mogelijk meer groen en groenelementen te realiseren voor schaduw en om regenwater langer vast te houden.
- We formuleren een nieuw LOP met daarin opgenomen zorgvuldig omgaan met natuur en landschapselementen.
- Als gemeente blijven we ons actief inzetten voor het opstellen van het Convenant Gewasbeschermingsmiddelen.
- We gaan verkennen of een gemeentelijke visie op dierenwelzijn van meerwaarde kan zijn.
- We onderzoeken de mogelijkheid voor een natuurbegraafplaats in onze gemeente.

Financiën

Tynaarlo heeft een solide financiële positie. Onze gemeente heeft een hoog voorzieningenniveau, tegen relatief lage lasten, zeker vergeleken met andere Drentse gemeenten. Een gezonde financiële huishouding is cruciaal om te kunnen blijven investeren in de samenleving.

Gemeenten bevinden zich echter nog steeds in een financieel onzekere tijd. Primair wordt dit veroorzaakt door bezuinigingen van eerdere kabinetten en door toekomstige bezuinigingen op de jeugdzorg. We zijn daarom in dit akkoord waakzaam en spaarzaam met nieuwe uitgaven. Dit om toe te kunnen werken naar een structureel sluitende begroting in 2030.

In 2024 heeft de gemeenteraad gesproken over het toewerken naar een structureel sluitende begroting. Via amendement (2024.5 Dijkstra e.a. - Wijzigen volgorde maatregelen) is de volgende volgorde bepaald:

1. Begroting inclusief bestemmingsreserves opschonen
2. Realistischer begroten
3. Bezuinigingen op wettelijke taken
4. Inzet vrij besteedbare reserves
5. Bezuinigingen met effect voor de inwoner en verhoging OZB

Daarbij heeft de raad bezuinigingen op sociale voorzieningen uitgesloten.

De eerste opbrengsten daarvan zijn inmiddels verwerkt. We honoreren deze volgorde en zetten deze aanpak voort. Zoals te doen gebruikelijk gaan we binnen de planning- en control-cyclus hierover met de gemeenteraad in gesprek.

Tevens blijven we gebruik maken van onze netwerken om realistische en voorspelbare middelen vanuit de Rijksoverheid te verkrijgen. Ook liggen er kansen binnen programma's als Nij Begun, de Regiodeals en de Novex regio's. We zorgen daarom voor goede proposities binnen deze programma's om onze opgaves te kunnen verwezenlijken.

Door in deze tijd waakzaam te blijven, verwachten we financieel verstandig samen te kunnen bouwen aan een groen, sociaal en toekomstbestendig Tynaarlo.

Het vervolg

D66, PRO Tynaarlo, CDA en ChristenUnie hebben gezamenlijk gewerkt aan dit akkoord op hoofdlijnen. Daarbij hebben we ook de andere fracties in de raad uitgenodigd om hun ideeën, suggesties en opmerkingen mee te geven. We hebben hun constructieve bijdrage zeer gewaardeerd en waar mogelijk verwerkt in dit akkoord.

Daarmee willen we recht doen aan ons voornemen om samen het beste te doen voor de inwoners van Tynaarlo. Die manier van werken willen we ook in de komende bestuursperiode blijven voortzetten. Goede ideeën verdienen erkenning, ongeacht van welke partij of fractie zij afkomstig zijn. Waar mogelijk bouwen we daarop gezamenlijk verder.

Dit hoofdlijnenakkoord vormt na de installatie van het college de basis voor de uitvoering in de komende bestuursperiode. De organisatie wordt gevraagd dit verder uit te werken in een uitvoeringsprogramma. Dit uitvoeringsprogramma wordt vervolgens vertaald naar de begroting en de Lange Termijn Agenda van de raad.

Zo ontstaat een heldere basis voor de keuzes die we maken, de prioriteiten die we stellen en de verwachtingen die inwoners, organisaties, raad, college en ambtelijke organisatie over en weer van elkaar mogen hebben.

Nieuwe ideeën en initiatieven blijven vanzelfsprekend welkom. Daarbij maken we steeds een zorgvuldige afweging tussen nieuwe ontwikkelingen, bestaande prioriteiten, beschikbare capaciteit en financiële mogelijkheden.

Tijdens de gesprekken over dit akkoord is niet alleen gesproken over de inhoudelijke opgaven voor Tynaarlo, maar ook over de manier waarop raad, college en organisatie met elkaar samenwerken. Daarbij hebben we stilgestaan bij de vraag hoe we, juist wanneer politieke verschillen zichtbaar zijn, de onderlinge verhoudingen sterk en respectvol houden.

Onze inzet voor Tynaarlo vraagt om samenwerking, wederzijds respect en een open houding naar nieuwe ideeën. Vanuit die overtuiging willen we de komende bestuursperiode werken aan een gemeente waarin inwoners zich gehoord voelen en waarin keuzes worden gemaakt met oog voor de toekomst. Verschillen van inzicht zullen er altijd zijn, maar onze gezamenlijke ambitie is helder: het beste doen voor Tynaarlo, haar dorpen en haar inwoners.

Ondertekening

Onderstaande partijen verklaren zich akkoord met het coalitieakkoord 2026-2030, zoals overeengekomen in de voorgaande tekst:

Namens D66

Namens PRO Tynaarlo

Dhr. H.W.A. van Os

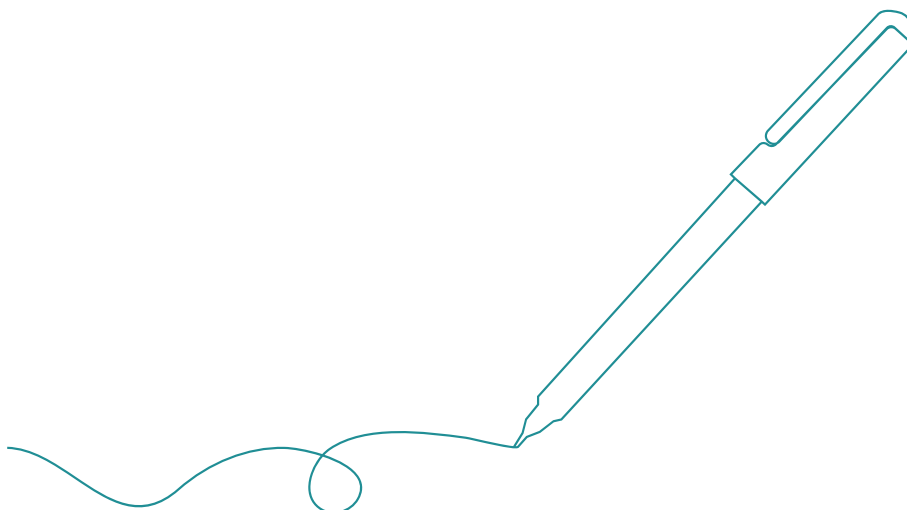
Mevr. G.J. Bijkerk

Namens CDA

Namens ChristenUnie

Mevr. H. Wiersema

Dhr. H. van den Born

Bijlage 1: Portefeuilleverdeling

De onderhandelende partijen zijn overeengekomen dat Tynaarlo in de periode 2026-2030 bestuurd wordt door een college dat bestaat uit de burgemeester en vier wethouders. Deze collegeleden zijn samen verantwoordelijk voor de maatschappelijke opgaven uit dit akkoord. Ze sturen daarop vanuit hun portefeuilles. Daarbij is de volgende portefeuille indeling in hoofdlijnen overeengekomen.

Dhr. M.J.F.J (Marcel) Thijsen

- > Coördinatie veiligheidsvraagstukken
- > Veiligheidsregio Drenthe
- > Openbare orde & veiligheid
- > Algemene Plaatselijke verordening
- > Politie & brandweer
- > Crisis- en rampenbestrijding
- > Bedrijfsvoering
- > Mijnbouw- en aardbevingsschade
- > Intergemeentelijk samenwerking
- > Vergunningen (evenementen)

Mevr. J.W.S. (Jelbrich) Peters

- > Mobiliteit/openbaar vervoer
- > Infrastructuur
- > Beheer openbare ruimte (groen/water)
- > Duurzame ontwikkelingen (warmtevisie/regionale energietransitie)
- > Afval
- > Marktwezen
- > Begraven
- > Arbeidsmarktparticipatie
- > Armoede en schuldhulpverlening
- > Speelplekken (BOSS)
- > Zonnepark
- > Participatie

Dhr. T. (Tom) Rustebiel

- > Ruimtelijke ordening
- > Volkshuisvesting & wonen
- > Ontwikkelbedrijf
- > Bedrijvencontacten
- > Centrumontwikkeling
- > Revitalisering bedrijventerreinen
- > Grondzaken
- > Economische zaken
- > GAE
- > Nij Begun

Dhr. J.N. (Hans) Kuipers

- > Jeugd & gezin, inclusief jeugdzorg
- > WMO
- > Onderwijs (beleidsinhoudelijk)
- > Volksgezondheid
- > Welzijn
- > Zorg
- > Kunst & cultuur
- > Beschermd wonen
- > Maatschappelijke opvang
- > Sport (beleidsinhoudelijk)
- > Inclusie
- > Nieuwe inwoners, statushouders
- > Asiel
- > Financiën – P&C

Dhr. H.L. (Henk) Middendorp

- > Realisatie cultuurhuizen
- > Sportaccommodaties
- > Zwembaden
- > Recreatie & Toerisme
- > Kleinere kernen
- > Natuur & landschap
- > Landbouw & Milieu
- > Maatschappelijk vastgoed
- > Onderwijshuisvesting
- > Cultuurhistorie
- > Dienstverlening
- > Gebiedsgericht werken
- > Vergunningen (excl. evenementen)
- > Toezicht & handhaving

Bijlage 2: Brieven aan de formateur

Op de volgende pagina's de reacties van Liberaal Tynaarlo Nu, VVD, Tynaarlo Vooruit en Leefbaar Gemeentebelangen, gericht aan de formateur.

Aan: dhr. A. van der Tuuk / beoogd college

Onderwerp: Opmerkingen en gedachten bij het coalitieakkoord
Datum: 4-6-2026

Geachte heer van der Tuuk,

In dit schrijven onze opmerkingen en gedachten m.b.t. het coalitieakkoord dat er nu ligt. Als gezegd vragen we ons af hoe we dit document moeten lezen. Er staan nu veel zaken hoog over in die meer de indruk hebben van een sturingsfilosofie en daarnaast een aantal uitvoeringszaken. Ons advies is om dit akkoord te presenteren als een sturingsfilosofie of iig inhoudelijk die keuze te maken. Eventuele uitvoeringsonderwerpen die perse nu moeten worden benoemd zouden wij onderaan of in een paragraaf noemen. Wij denken graag mee over een uitvoeringsplan omdat hier ook ons eigenlijke werk als raadsleden het meest zichtbaar wordt. Denk bijvoorbeeld aan de centra in Zuidlaren, Vries en Eelde waar ons inziens de plannen echt te verbeteren zijn en op meer draagvlak kunnen rekenen wanneer stakeholders/ondernemers worden betrokken in de oplossingen. Dank nogmaals voor het fijne gesprek en de keuze om alle partijen serieus te nemen in deze route. Wij waarderen dat enorm en zijn benieuwd welke zaken jullie hiervan kunnen gebruiken om het akkoord beter te maken, alsook input op het uitvoeringsplan.

Namens de fractie,

Richard Aeilkema

Formatieplan versus coalitieakkoord

Het coalitieakkoord bevat veel ambities die wij herkennen en op onderdelen ook ondersteunen. Tegelijkertijd missen wij nog een duidelijker verbinding tussen ambitie en uitvoering. In het formatiedossier dat aan de basis van de bestuursperiode lag, werd nadrukkelijk gewezen op de beperkte personele en financiële capaciteit van de organisatie en de noodzaak om keuzes te maken. Die spanning zien wij ook vandaag nog steeds terug.

Het akkoord beschrijft veel onderwerpen waarop stappen gezet moeten worden, maar maakt nog onvoldoende duidelijk welke opgaven prioriteit krijgen wanneer capaciteit, geld of tijd beperkt blijken. Daarmee bestaat het risico dat alles belangrijk wordt en uiteindelijk onvoldoende focus ontstaat op de zaken die voor inwoners het meeste verschil maken.

Wij zouden daarom graag zien dat het akkoord wordt aangevuld met een helderder uitvoeringskader. Niet om extra regels of plannen toe te voegen, maar juist om duidelijk te maken welke keuzes het college maakt als niet alles tegelijk kan. Welke projecten hebben voorrang? Welke opgaven zijn randvoorwaardelijk voor andere ontwikkelingen? En op welke momenten wordt met de raad geëvalueerd of ambities nog in verhouding staan tot de beschikbare uitvoeringskracht? Juist door die afweging expliciet te maken, wordt het akkoord niet alleen ambitieus, maar ook bestuurlijk geloofwaardig en uitvoerbaar. Met name op woningbouw zou in de uitvoering meer gekeken kunnen worden naar samenwerking met marktpartijen. Dit lezen we

nu onvoldoende terug. Bewuste keus? Veel marktpartijen nemen ook werk van de ambtelijke organisatie weg in de uitvoering.

voorwoord

Vanuit de bedoeling. Niet regels en systemen, maar mens centraal: dat is echt mooi en onderscheidend en nodig! Maar die systemen zijn wel vaak leidend op dit moment (ook voor ambtenaren): hoe gaan we daarmee om? Het is goed om dit te concretiseren, anders blijft het een 'goede bedoeling'. Doorbouwen op voorgaande en verbeteren en verdiepen en samenwerken. Prachtige basis.

INLEIDING

Bereikbare zorg

Label: *Verduidelijkende vraag*

In de inleiding wordt gesproken over de uitdaging van 'bereikbare zorg'. Wat houdt dit in deze context precies in? Betreft dit de fysieke aanrijtijden en reistijden voor onze inwoners, of doelt de coalitie hier op de financiële en organisatorische toegankelijkheid van het zorgaanbod? Wij zien dit graag vooraf scherp gedefinieerd.

BESTUUR, DIENSTVERLENING & PARTICIPATIE

Toegankelijke en begrijpelijke overheid

Label: *Wollig taalgebruik / Vraag naar concrete uitwerking*

De ambitie om te communiceren in 'heldere taal' en inwoners 'goed mee te nemen' is sympathiek, maar te vaag. Hoe gaat dit er in de praktijk uit zien? Gaan we bijvoorbeeld elke raadsvergadering in begrijpelijke taal publiceren, of zet de coalitie in op nieuwe media zoals een gemeentelijke podcast? Begrijpelijk communiceren begint bij de bron: wij stellen voor om kritisch door dit akkoord te lopen om ambtelijk jargon te schrappen, of direct een alternatieve B1-versie te presenteren.

Label: *Beleidsmatige aanvulling: Dienstverlening & Innovatie*

Hoe vertaalt 'toegankelijkheid' zich naar de praktijk? Zegt dit ook iets over de reactietijden van de gemeente? Binnen de gemeenteraad gaat het daarbij vaak over de beperkte capaciteit van het gemeentelijk apparaat, wat automatisch vraagt om duidelijke prioritering. Wij stellen voor om als gemeente *proactief* naar inwoners te communiceren over gemiddelde doorlooptijden, prioritering en de actuele voortgang van plannen.

Label: *Slimme innovatie*

Hoe houden we de fysieke en digitale bereikbaarheid behapbaar voor de gemeentelijke organisatie zonder dat de druk op het personeel onrealistisch oploopt? Wij missen hier de blik op innovatie. Laten we kijken naar bewezen concepten elders in het land. Een voorbeeld is de inzet van AI-dienstverlening voor burgers om de eerstelijns informatievoorziening efficiënt in te richten.

SAMENLEVING & INDIVIDUELE VOORZIENINGEN

Sterke gemeenschappen en gelijke kansen

Label: *Kritiek op haalbaarheid / Beleidsmatige wijziging*

De stelling dat inwoners "altijd kunnen meedoen" is op dit moment simpelweg niet waar. Het is een mooi streven, maar er is nog een enorme berg werk te verzetten op het gebied van inclusie en de fysieke toegankelijkheid van onze openbare gebouwen. Laten we hier realistisch in zijn en concrete targets stellen in plaats van te vervallen in utopische claims. hoe zorgen we dat de drempel lager wordt om hulp te vragen en hoe zorgen we anderzijds dat er niet enkel vanuit 'slachtoffergedrag' hulp geboden wordt, maar mensen ook geholpen worden om vanuit eigenaarschap weer mee te doen

Label: *Verduidelijkende vraag / Omissie*

Waarom wordt in deze paragraaf met geen woord gerept over de kansen en middelen vanuit *Nij Begun*? Juist bij het versterken van de sociale basis en gemeenschappen in onze regio kan deze agenda een vliegwiel zijn.

Toegankelijke zorg en ondersteuning

Label: *Verduidelijkende vraag: Regionale bereikbaarheid van zorg*

Onze inwoners moeten voor specifieke zorg steeds vaker en verder reizen naar grotere zorgorganisaties, VVT-instellingen en ziekenhuizen buiten de directe gemeentegrenzen. Is de coalitie bereid om inwoners concreet te ondersteunen bij het overbruggen van deze reisafstanden, bijvoorbeeld richting grotere ziekenhuizen buiten de provincie zoals Drachten of Leeuwarden?

Label: *Beleidsmatige aanvulling: Digitale zorg & Gezondheidsvaardigheden*

Houdt het coalitieakkoord afdoende rekening met hybride en digitale zorg (e-health)? Om dit te laten slagen moeten we fors inzetten op digitale geletterdheid en gezondheidsvaardigheden van onze inwoners. Daarnaast vragen wij ons af: richten we een 'vluchtstrook' in voor inwoners die digitaal echt niet mee kunnen komen?

Sidenote: We zien kansen op in te zetten op AI-geletterdheid, te beginnen bij basisschoolkinderen. Al op jonge leeftijd worden kinderen geconfronteerd met AI-content, waar voor hen het verschil tussen nep of echt niet is te onderscheiden.

Label: *Wollig taalgebruik / Logische inconsistentie*

De tekst stelt dat we scherp moeten zijn op kwaliteit en toegankelijkheid omdat de zorg betaalbaar moet blijven. Er is echter geen direct causaal verband tussen 'goede en betaalbare zorg' en 'scherp zijn op kwaliteit'. Dit behoeft een logische en tekstuele aanscherping.

Label: *Beleidsmatige aanvulling: Efficiëntie via AI*

Wij willen dat de gemeente een aanjagende rol speelt. Kunnen we lokale huisartsen en VVT-instellingen actief stimuleren en faciliteren om digitalisering en AI in te zetten bij administratieve verslaglegging en diagnostiek, zodat er meer tijd overblijft voor de patiënt?

Kansrijk opgroeien

Label: *Verduidelijkende vraag*

Er wordt gesproken over investeren in jongeren "juist aan de voorkant". Wat betekent dit concreet in de praktijk van de jeugdhulp? Welke concrete interventies horen hierbij? Juist starten met een zo licht mogelijke vorm van hulpverlening is vaak de reden dat kinderen moeten worden doorgeschoven.

Label: *Kritiek op haalbaarheid / Wollig taalgebruik*

De ambitie om te werken aan "minder bureaucratie" door "één aanspreekpunt voor gezinnen" te organiseren klinkt prachtig, maar is in de praktijk vaak een utopie. De meeste complexe trajecten kennen door wet- en regelgeving nu eenmaal meervoudige aanspreekpunten. Dit moet echt concreter en realistischer worden opgeschreven: hoe gaan we de regeldruk voor professionals *feitelijk* verlagen?

Cultuur als verbindende kracht

Label: *Verduidelijkende vraag / Financiële onduidelijkheid*

Waarom is 'Ons Dorpshuis' in Paterswolde wel expliciet aan de verkenning toegevoegd, maar een faciliteit zoals 'De Notenkraker' niet? Wat is de achterliggende ratio van deze selectie? Daarnaast staat er een enorme lijst met randvoorwaarden en variabelen voor de cultuurhuizen. Is dit voldoende duidelijk voor de betrokken werkgroepen? Worden er harde mijlpalen en tussentijdse beslismomenten geformuleerd?

Label: *Verduidelijkende vraag: Subsidies*

Er wordt gesproken over de inzetbaarheid van "langlopende subsidieprogramma's". Wat houdt dit in? Over welke termijnen spreken we, en betreft dit inkomende gelden voor de gemeente of juist structurele uitgaven?

Label: *Wollig taalgebruik*

De passage over evenementen is een schoolvoorbeeld van politiek balanceren: meer ruimte willen geven aan organisatoren, maar tegelijkertijd omwonenden, omgevingsfactoren en wet- en regelgeving niet uit het oog verliezen. Dit is zo breed dat het betekenisloos wordt. Hoe ziet dit er in de praktijk uit? Durft de coalitie te kiezen voor échte deregulering en facilitering van organisatoren?

Sport en bewegen als basis voor gezonde dorpen

Label: *Verduidelijkende vraag*

Hebben de formerende partijen scherp in beeld *hoeveel* sportvoorzieningen momenteel exact een update verdienen, en welke verenigingen zich hiervoor al concreet hebben gemeld? Wij zien graag een datagedreven aanpak.

Label: *Beleidsmatige omissie*

In de tekst van deze paragraaf wordt met geen woord gerept over speelplekken (de BOSS-strategie), terwijl dit wel een wezenlijk onderdeel is van een gezonde, bewegende leefomgeving voor de jeugd (hoewel het later wel vluchtig bij de portefeuilleverdeling staat). Dit hoort inhoudelijk in dit hoofdstuk thuis.

Opvang, integratie en participatie

Label: *Kritiek op beleidslijn / Inconsistentie*

Ineens kiest de coalitie hier rigide voor "drie structurele opvanglocaties" met een capaciteit van 350 plekken. Waarom wordt er niet simpelweg gekozen voor het "uitvoeren van het lokaal vluchtelingenbeleid" zoals dat dynamisch is vastgesteld? Het vooraf dicteren van exacte aantallen locaties is niet in lijn met het karakter van de rest van dit hoofdlijnenakkoord, dat juist ruimte claimt te willen laten voor dialoog en veranderende omstandigheden. Dit ook omdat een hogere spreiding betere integratie tot gevolg heeft (verschillende onderzoeken laten dit zien). Daarnaast kunnen wij ons voorstellen dat de kwaliteit van de inburgering ook omhoog moet en dit een plek krijgt in het uitvoeringsplan.

WONEN, WERKEN & BEREIKBAARHEID

Wonen voor iedere doelgroep

Label: *Tekstuele herstructurering / Focus vooraf*

De huidige volgorde in de tekst is onlogisch. Er wordt eerst genuanceerd en daarna pas focus gekozen. Wij stellen voor de volgorde om te draaien: zeg eerst duidelijk waar de prioriteit ligt (gemeentelijke inzet focussen op ontwikkelaars die daadwerkelijk vaart kunnen en willen maken), and geef pas daarna de nuancering aan dat er uiteraard ook altijd ruimte blijft voor kansrijke, kleinere particuliere initiatieven.

Label: *Verduidelijkende vraag*

Bij de bouw van kleinere woningen voor onder andere statushouders staat: "We zoeken daarin samenwerking voor de locatie(s) en het beheer." Wat staat hier nu feitelijk? Met welke partijen wordt die samenwerking gezocht en wat houdt de samenwerking voor de locaties precies in?

Label: *Beleidsmatige herziening: Ruimtelijke barrières*

Er wordt veel nadruk gelegd op het behoud van de "kwaliteit van de leefomgeving" en "karakteristieken van kernen". Maar wat organiseer je voor inwoners die nu in een pand wonen dat valt onder een 'dorpsbepalend aangezicht'? Vraagt dit strikte beleid in tijden van woningnood niet om een grondige herijking? Er is bovendien bij de burger geen duidelijke, openbare lijst bekend met alle dorpsbepalende aangezichten en monumenten in onze gemeente. Transparantie is hier geboden.

Label: *Beleidsmatige aanvulling: Private innovatie*

Er ligt een groot spanningsveld tussen bouwen naar behoefte en het sturen richting grote projectontwikkelaars. Hoe gaan we de grote groep inwoners bedienen die al een woning hebben in de gemeente, maar deze willen aanpassen met innovatieve woonvormen? Wij willen maximale ruimte voor private initiatieven zoals woningsplitsing, kangoeroewoningen, mantelzorgwoningen en bouwen op het achtererf. Haal de knellende regels hier weg!

Samenwerking

Om de woningbouwambities daadwerkelijk te realiseren is actieve samenwerking met woningcorporaties, ontwikkelaars, particuliere initiatiefnemers en grondeigenaren noodzakelijk. De gemeente stelt de kaders en bewaakt de kwaliteit van de leefomgeving, maar benut tegelijkertijd de kennis, ervaring en uitvoeringskracht van partijen die woningen daadwerkelijk realiseren. Juist in een tijd waarin de druk op de ambtelijke organisatie groot is, kan een goede samenwerking met marktpartijen bijdragen aan versnelling van woningbouw en verlichting van de uitvoeringsdruk, terwijl de gemeente regie houdt op de gewenste ontwikkeling van onze dorpen.

Ruimte voor ondernemen en werken

Label: *Verduidelijkende vraag: Bedrijventerreinen*

Wat betekent het "opwaarderen, intensiever gebruiken en afronden" van bestaande bedrijventerreinen concreet? Betreft dit uitsluitend herstructurering van de openbare ruimte, of gaat de coalitie ook de bestemmingsplannen verruimen om ruimte te bieden aan nieuwe vormen van moderne dienstverlening en industrie?

Label: *Kritiek op beleidskeuze: Politieke vrijblijvendheid GAE*

Bij de passage over Groningen Airport Eelde (GAE) staat dat de coalitiepartners "elkaars standpunten zullen respecteren" voor de overige onderdelen van het Masterplan. Dit betekent in feite dat de coalitie vooraf weigert stelling te nemen en besluiten voor zich uitschuift. Dat is geen daadkrachtig bestuur. Ondernemers en de regio hebben behoefte aan duidelijkheid, niet aan politieke vrijblijvendheid.

Label: *Verduidelijkende vraag*

Er wordt gesproken over het actief zoeken van samenwerking met "regionale partners". Met welke specifieke partners (bijv., specifieke buurgemeenten of ondernemersfondsen) gaat het college concreet om tafel?

Veilig en bereikbaar Tynaarlo

Er is alleen aandacht voor "de fiets" maar juist in onze plattelandsgebieden blijft de auto onmisbaar. Ik zie daar geen "keuzes voor verantwoord autogebruik" of ondersteuning van laadmogelijkheden voor elektrische auto's. Daarnaast lijkt er geen aandacht voor de onderlinge snelheidsverschillen tussen verschillende fietsers. Tot slot zien we graag dat dit wordt

meegenomen in een uitvoeringsplan, waarbij ook de openbare verlichting wordt meegenomen. Er zijn namelijk veel plekken waar de verlichting niet of deels werkt en dit gaat ten koste van de veiligheid.

DUURZAAMHEID & MILIEU

Realistisch verduurzamen

Label: *Beleidsmatige aanvulling: Communicatie & participatie*

Het stimuleren en verleiden van inwoners om te verduurzamen is de juiste weg. Maar hoe gaan we inwoners concreet wijzen op alle (subsidie)mogelijkheden? Wij stellen voor om actieve 'oproepen tot kennisgeving' te lanceren en het delen van praktijkervaringen tussen inwoners (facilitering via de lokale energiecoöperaties) fors te intensiveren, in plaats van enkel te leunen op een digitaal energieloket. Hoe ziet de coalitie de samenhang tussen de ontwikkeling van zon op land rond het gebied Zuid-Willemsvaart en de toename van de netcongestieproblemen?

Gewasbeschermingsmiddelen

Label: *Verduidelijkende vraag / Beleidsscherpstelling*

Richt de inzet van de gemeente zich op het *verminderen* van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, óf primair op het vergroten van de *transparantie* over het gebruik ervan? Indien transparantie het doel is: over welke specifieke combinaties van middelen willen we dat er openheid wordt gegeven? Wij waken voor disproportionele administratieve lasten voor onze agrarische ondernemers.

Portefeuilleverdeling

Zoals in presidium benoemd: wij zien graag dat fractie vz (vs Herman) hun kandidaat introduceren. Daarnaast zien wij ook graag de de beoogde wethouders iets over zichzelf, hun ambitie (en bedoeling) vertellen. Ook zien we graag dat wethouders die 'doorgaan' een kleine reflectie toevoegen mbt de afgelopen periode en wat dit betekent voor de toekomstige. Tot slot horen we graag waarom beoogde wethouders vragen om buiten de gemeente te wonen: willen/kunnen. Overigens kan dit ook in een besloten vergadering. Kortgezegd: niet alleen een naam, maar ook een verhaal. Deze vragen omdat de raad wordt gevraagd te stemmen op deze mensen. Deze informatie is helpend om zorgvuldige keuzes te maken.

Namens de fractie van Liberaal Tynaarlo NU,

Frank van Driel

Theo Sieling

Johan van Leeuwen

Marijn de Jong

Richard Aeilkema

Aan: De Formateur voor het nieuwe College van de gemeente Tynaarlo

Vries, 4-6-2026

Geachte Heer van der Tuuk,

Dank voor de uitnodiging om mee te denken over het concept collegeakkoord, en het gesprek van woensdag 3 Juni. Wij hebben het akkoord binnen onze fractie met grote interesse gelezen: Er staan vele lovenswaardige intenties in verwoord. Uiteindelijk zullen er natuurlijk keuzes gemaakt moeten worden om plannen binnen de gemeentelijke budgettaire speelruimte te kunnen realiseren. We ondersteunen daarom uw ambitie t.a.v. een gezonde financiële huishouding, en kijken uit naar het raadsdebat na voltooiing van het Uitvoeringsprogramma inclusief de financiële onderbouwing in het meerjaren budget. Op dat moment zal duidelijk worden welke keuzes en prioritering het nieuwe college gemaakt heeft.

De ambitie om te 'excelleren in de dingen die we doen', om de uitvoering te versterken en om dichtbij inwoners te staan - dat zijn woorden die wij van harte onderschrijven.

Zoals gisteren besproken stellen we graag de volgende aanpassingen in de tekst voor:

Bestuur, dienstverlening en participatie

Wij onderschrijven de ambitie om 'vanuit de bedoeling' te werken, de erkenning dat participatie geen doel op zich is, en de bereidheid tot een open bestuursstijl. Ook samenwerken met inwoners is prima, erg benieuwd hoe u dit vorm gaan geven; Is hier ook een mogelijke rol voor de raad, in plaats van het uitbesteden van participatie? Hoe kunnen we monitoren of dit succesvol verloopt.

Op bladzijde 6 zouden wij een extra item willen toevoegen: Uitvoeringskracht. Met daarbij de volgende tekst. 'Om de uitvoeringskracht van de gemeente te vergroten wordt het coalitieplan vertaald naar een concrete uitvoeringsagenda waarin uit te voeren projecten in al hun te verwachten fases over een ruime periode worden gepland. Daarbij wordt er goed gekeken naar prioritering van zowel projecten die direct waarde opleveren voor inwoners en ondernemers maar ook naar projecten die zich richten op de interne organisatieverbetering, digitalisering en vermindering van bureaucratie.'

In het coalitieakkoord wordt (in het voorwoord) erkend dat het afmaken van plannen prioriteit geniet boven het maken van nieuwe plannen. Adequate project planning met een aantal traceerbare 'peildata' is dan een belangrijke succesfactor.

Onder 'Onze inzet' stellen we daarom volgende tekst als tweede bullet voor:

Voor de grotere projecten informeren we inwoners en raad regelmatig over planning, voortgang en financiën.

Hiermee houden we grip op de voortgang van grotere projecten en geven we inwoners inzicht in wat er in hun omgeving staat te gebeuren en wanneer er nog invloed uitgeoefend kan worden.

De rekenkamercommissie publiceerde in april 2025 haar rapport 'Participatie in Tynaarlo'. De conclusie was helder: raadsleden kunnen hun controlerende rol onvoldoende waarmaken, mede doordat de informatievoorziening over participatieprocessen tekortschiet. De raad nam de aanbevelingen over, graag zouden we verwoord zien hoe het nieuwe college dit gaat implementeren.

En dan waren er de AZC plannen voor Vries en recentelijk Ter Borch: een besluit over opvang van vluchtelingen waarbij bewoners de plannen via de media moesten vernemen. Juist omdat de nieuwe coalitie nadrukkelijk kiest voor een nieuwe start, voor openheid en samenwerking, verwacht de VVD dat dit concreet wordt gemaakt.

Voorts stellen we volgende verbeterpunten voor

Servicenormen voor de vijf meest gebruikte gemeentelijke producten

Het college stelt vóór 1 januari 2027 servicenormen vast voor minimaal de vijf meest gebruikte gemeentelijke producten - zoals vergunningverlening, meldingen openbare ruimte en WOO-verzoeken. Deze normen zijn publiek, meetbaar en worden halfjaarlijks gerapporteerd aan de raad. Voorbeelden: vergunning reguliere procedure: besluit binnen 8 weken; melding openbare ruimte: inhoudelijke reactie binnen 5 werkdagen; aanvrager ontvangt binnen 2 werkdagen een ontvangstbevestiging met naam van de behandelaar.

Zaakgericht werken als standaard per 2027

Iedere formele aanvraag of melding bij de gemeente krijgt een uniek zaaknummer waarmee de aanvrager zelfstandig de status kan inzien via het gemeentelijk digitale portaal. De gemeente publiceert jaarlijks haar score op de DigiD-toets en rapporteert aan de raad welk percentage van de top-20 producten volledig digitaal aanvraagbaar is.

Participatieprotocol en terugkoppeling als afdwingbare norm

Het college werkt de aanbevelingen van de rekenkamer uit in een participatieprotocol dat door de raad wordt vastgesteld. Kern: bij ieder participatietraject wordt vastgelegd welke inbreng is opgehaald, hoe die is gewogen en wat ermee is gedaan. Deelnemers ontvangen altijd een schriftelijke terugkoppeling binnen zes weken na afronding van het traject. Dit voorkomt een herhaling van situaties zoals bij Ter Borch.

Uitvoeringsprogramma met KPI's vóór de zomer van 2027

Het college biedt de raad uiterlijk in het tweede kwartaal van 2027 een uitvoeringsprogramma aan waarin per coalitiedoelstelling minimaal één meetbare indicator is opgenomen. Zonder meetlat is dit akkoord een intentieverklaring - met meetlat wordt het een bestuursopdracht.

Samenleving & Individuele voorzieningen

Prima om te onderzoeken of regelingen automatisch toegekend kunnen worden, omdat dit mes aan twee kanten snijdt: Het vermindert de bureaucratische rompslomp voor burgers, en verlicht de druk op de ambtelijke organisatie. We zien een mogelijke pilot bijvoorbeeld bij het verlengen van parkeervergunningen voor mensen met een handicap.

Preventie en innovatie om zorgkosten beheersbaar te houden: Eens maar hoe gaan we dit realiseren? Kunnen we het verlenen van zorg efficiënter maken? Hebben we drie grote zorgaanbieders nodig in Tynaarlo, of kunnen we met 1 de onderhandelingen starten als deze partij hier voorkeursrecht krijgt, conform de regionale opzet voor woningbouwverenigingen?

Steunpunt femicide en huiselijke terreur: Hoe groot is het probleem in Tynaarlo, en hoe gaan we dit bemensen?

Extra jongerenwerker: Hoe evalueren we dat een dergelijke extra FTE effect heeft, en leidt tot ondersteuning van ouders in plaats van overnemen verantwoordelijkheid van ouders? Historisch gezien heeft 12% van de Jeugd in Tynaarlo professionele ondersteuning, kunnen we een target voor 2027 van 9% definiëren?

Blz 9: Cultuurhuizen: Dit akkoord zet in op investeringen waarvan de omvang nog niet volledig in beeld is: drie cultuurhuizen met een richtbedrag van €18 tot €25 miljoen, naast een gemeentehuisrenovatie van €8,1 miljoen, en een zonnepark van 30-50 mln. Gezien deze grote uitgaven, en de sterk oplopende tekorten in het gemeentebudget gaan we ervan uit dat maximaal gebruik gemaakt gaat worden van bestaand vastgoed, en dat voor de exploitatie van de cultuurhuizen maximaal gebruik gemaakt wordt van de inzet van vrijwilligers.

Herijking sportbeleid is prima, met name met het oog op meer bewegen en gezond ouder worden, en zouden hiervoor een concrete datum willen opnemen. We gaan ervan uit dat dit met de bestaande sportcoaches dmv prioritering van activiteiten bereikt kan worden.

Opvang: Uitgangspunt moet zijn de spreidingswet, en met de nieuwe kleinschalige COA aanpak met ambulante ondersteuning kunnen dat ook meer dan drie locaties zijn, het huidige vluchtelingenbeleid gaat uit van 3 tot 5 locaties, kunt u dat in de tekst aanpassen. Verder is de spreidingswet maatgevend voor de daadwerkelijke opvang van asielzoekers, de 350 zijn het aantal te realiseren opvangplekken.

Prima om vol in te zetten op integratie van statushouders, hoe gaan we om met mensen die bewust niet meedoen.

Armoedebeleid: Kunnen we iets leren van de Arnhemse methode, waarbij in uitzonderlijke gevallen schulden worden afgekocht en mensen door intensieve begeleiding de regie over hun leven herwinnen.

Wonen Werken Bereikbaarheid

Blz 12: Wonen voor iedere doelgroep: prima om ook naar alternatieve woonvormen te kijken en niet alleen ééngezinswoningen te bouwen, maar met name ook levensloopbestendige woningen voor ouderen, en starterswoningen. Bladzijde 12 achtste alinea voegen wij toe: De gemeente denkt daarbij actief mee met burgers en ondernemers bij lokale wooninitiatieven ook als die niet direct passen binnen het omgevingsplan en richt daarvoor de nodige ambtelijke ondersteuning in. Rationale: er zijn met name in het buitengebied en de kleine kernen veel mogelijkheden om snel tot realisatie van extra woonruimte te komen door grond van de oudere generatie in te zetten voor hun nageslacht. Dit stuit nu echter vaak op het huidige omgevingsplan of andere beleidsregels terwijl het ruimtelijk prima ingepast zou kunnen worden en voor de gemeente nauwelijks tot meerwerk in het kader van gebiedsontwikkeling leidt. De omgevingswet is voor dit type maatwerk bedoeld en bij diverse andere gemeentes lopen hier initiatieven met omgevingstafels en casemanagers.

Bladzijde 12 negende alinea: de VVD vindt een inzet van 500 woningen te minimaal aangezien dit aantal op dit moment al in de planning zit en de opgave veel groter is. Wij stellen voor hier 750 van te maken waarvan minimaal 10% in de kleine kernen, met de nadruk op inbreiding en splitsing. Vergrijzing en het gebrek aan woonruimte voor met name jongeren is breed gedeeld binnen de raad, als één van de grootste problemen die in de komende periode moet worden opgelost. Daar hoort een ambitieuzere doelstelling bij dan alleen het realiseren van wat al in de koker zit.

Blz 14: Uit diverse gesprekken met ondernemers is gebleken dat er momenteel geen aantrekkelijk vestigingsklimaat is binnen onze gemeente. De VVD is blij met de expliciete aandacht voor de bedrijvencontactfunctionaris - die willen wij ook behouden en zelfs versterken. De aandacht voor vitale centra, revitalisering van bedrijventerreinen en de erkenning dat agrariërs landschapsbeheerders zijn, zijn goede aanzetten.

Wat wij missen

Het akkoord bevat geen enkel meetbaar doel op het gebied van ondernemerschap. Geen streefcijfer voor doorlooptijden van vergunningen. Geen norm voor het percentage aanvragen dat 'first time right' wordt afgedaan. Geen overzicht van hoe lang ondernemers nu gemiddeld wachten. Daarmee is 'ruimte voor ondernemers' een belofte zonder handvat. Daarom stellen we de volgende doelstellingen voor:

Servicebelofte voor ondernemers: doorlooptijden publiek en meetbaar

Het college publiceert een servicebelofte voor ondernemers met concrete doorlooptijden per type vergunning - inclusief de triage (binnen 5 werkdagen: fast-lane, regulier of complex?) en het percentage besluiten op tijd. Deze gegevens worden maandelijks bijgehouden en jaarlijks gerapporteerd aan de raad.

Casemanager voor ondernemers: één loket, één aanspreekpunt

Het college verankert het principe van één vaste contactpersoon per ondernemersdossier in de werkwijze van de gemeente. De bedrijvencontactfunctionaris krijgt daarin een signalerende rol, maar het casemanagement bij vergunningen ligt bij de vakafdeling - met mandaat om interne termijnen te bewaken.

Blz 15: prima om fietsen te stimuleren. Kunnen we op bepaalde niet te drukke rotondes fietsers voorrang geven, zoals ook in vele andere gemeentes gebruikelijk is?

Duurzaamheid en Milieu

De verbouw van het gemeentehuis biedt een uitgelezen kans om als demonstratieproject aan onze ondernemers te laten zien wat er kan worden bereikt op het gebied van verduurzaming: Betere isolatie en kierdichting, splitsen van luchtverversing en temperatuurbeheersing, warmteterugwinning, het benutten bodemwarmte voor seizoenopslag van energie. In combinatie met slimme sensoren in alle ruimtes die klimaatregeling en licht afstemmen op het aantal mensen, kan een aanzienlijke besparing aan energie bereikt worden.

Het is inderdaad belangrijk dat we de RES halen, maar het wekt enige verbazing om het sociale zonnepark terug te zien, nadat met name CDA en D66 tijdens het raadsdebat zeer uitgesproken waren over de rentabiliteit daarvan;

Ook de VVD ondersteunt het krachtig aanjagen van verduurzaming, maar geeft de voorkeur aan projecten die het buitengebied ontzien. Wat kunnen we doen om zon op dak een nieuwe impuls te geven nu de salderingsregeling wegvalt? Vooral op onze bedrijventerreinen zijn nog zeer weinig zonnepanelen te zien. Uit satellietbeelden valt op te maken dat binnen de bebouwde kom nog zo'n 30-40 Ha bedekt kan worden met zonnepanelen. Zonneparken in het buitengebied staan pas als laatste maatregel op de zonneladder.

Prima om met de netbeheerder in contact te blijven, ook met de provincie zou er met team energie een actieve dialoog moeten zijn, daar zit veel expertise. Kan de gemeente iets betekenen op het gebied van gemeenschappelijke energieopslag? Bi-directioneel laden van voertuigen?

De VVD is blij met de expliciete erkenning van netcongestie als 'steeds grotere belemmering' voor woningbouw, verduurzaming en economische ontwikkeling. Dat is een eerlijke analyse. Ook de nadruk op draagvlak en betaalbaarheid van maatregelen spreekt ons aan.

VVD inzet: Gemeentelijke coördinatiefunctie netcongestie

Het college wijst een ambtelijk aanspreekpunt aan voor het netcongestiedossier dat de relatie met Enexis onderhoudt, de voortgang van netuitbreidingen bewaakt en de gemeente vertegenwoordigt in regionale overleggen. Dit punt is nu verspreid over meerdere portefeuilles - dat vraagt om coördinatie.

Bladzijde 18: vierde alinea. Na samenwerking voegen we toe: tussen agrariërs/boermarken en terreinbeherende organisaties (Staatsbosbeheer, natuurmonumenten en Drents Landschap) en we eindigen de zin 'en rapporteren jaarlijks over de daar ingezette initiatieven en behaalde resultaten.' Rationale: om hier echt tot gezamenlijke resultaten te komen is het van belang hier duidelijk man en paard te benoemen en ook helder inzichtelijk te maken waar de samenwerking toe moet leiden. Dat geeft focus.

Financiën

Het akkoord erkent de financiële uitdaging en benoemt de aanpak via de vijfstappenvolgorde die de raad eerder heeft vastgesteld. Dat is een goed vertrekpunt. Wij ondersteunen de lijn dat bezuinigingen op sociale voorzieningen als laatste komen.

Zoals eerder genoemd bevat dit akkoord geen meerjarenraming. Veel hangt dus af van het uitvoeringsplan, en de financiële onderbouwing, waarbij de uiteindelijke harde keuzes gemaakt moeten worden.

De eigen begroting 2026 van de gemeente laat zien: het jaar 2026 sluit alleen doordat het structurele tekort wordt gedekt met een onttrekking uit de ARG-reserve. Voor 2027 staat er een tekort van €6,2 miljoen. Voor 2028 en 2029 lopen die tekorten op naar respectievelijk €9,5 en €9,9 miljoen. Dat staat zwart op wit in de eigen begrotingsstukken van november 2025. Met de huidige reserve van €20 mln gaat dit natuurlijk niet lang goed, zeker niet met grote investeringen als cultuurhuizen, gemeentehuisverbouwing en sociaal zonnepark die in het conceptakkoord genoemd worden. Wij begrijpen dat een coalitieakkoord geen begroting is. Maar een akkoord dat zelf erkent dat er 'financieel onzekere tijden' zijn, en dat tegelijkertijd inzet op substantiële investeringen zonder adequate dekking, wijst niet op een gezonde financiële huishouding.

Onze concrete punten

VVD inzet: Structurele meerjarenraming vóór de begroting 2027

Het college levert bij de aanbieding van de begroting 2027 een meerjarenraming die sluitend is zonder incidentele reserve-onttrekkingen. Alle in dit akkoord genoemde investeringen worden daarin opgenomen, inclusief de kosten voor de cultuurhuizen en de gemeentehuisrenovatie - ook als de cofinanciering nog niet rond is.

VVD inzet: Go/no-go-systematiek cultuurhuizen gekoppeld aan harde cofinanciering

De VVD vraagt het college om bij elk cultuurhuis een apart go/no-go-besluit aan de raad voor te leggen op het moment dat de cofinanciering aantoonbaar is bevestigd. Zonder harde toezegging van externe financiers geen onomkeerbaar kredietbesluit. Dit beschermt de gemeente bij een mogelijke meevaller en dwingt tot realisme bij een tegenvaller.

VVD inzet: OZB-rem als harde raadsafpraak

Het college legt de raad voor het einde van 2026 een voorstel voor om OZB-verhogingen bovenop inflatie alleen mogelijk te maken na een expliciet raadsbesluit, niet via de gebruikelijke begrotingsgang. Daarmee geeft de raad zichzelf een bewuste keuzerol op het moment dat het zwaarste instrument uit de vijfstappenvolgorde nodig dreigt te worden.

Nogmaals dank voor de gelegenheid om mee te denken. Het conceptakkoord heeft de nodige ambitie die wij zeer waarderen

Het is evident dat zeer veel afhangt van de financiële onderbouwing, die ongetwijfeld tot moeilijke keuzes gaat leiden. Ook aan de participatie valt veel te verbeteren, zoals eerder de rekenkamer vaststelde, en we waarderen de intentie om daar wat aan te doen. We kijken ernaar uit hoe u dit denkt te realiseren, en zien graag een aantal concrete stappen in het akkoord.

Zoals gisteren besproken gaan we ervan uit dat we bij de opstelling van het uitvoeringsplan nog een keer de gelegenheid zullen hebben om met de nieuwe coalitie partijen van gedachten te wisselen, voordat het plan definitief wordt vast gesteld.

Met vriendelijke groeten,
Eelco von Meijenfeldt,
VVD Tynaarlo

Gemeente Tynaarlo
T.a.v. de formateur
Postbus 5
9480 AA Vries

Datum: vrijdag 5 juni 2026

Betreft: inbreng ten behoeve van concept-coalitieakkoord

Geachte heer Van der Tuuk,
Geachte vertegenwoordigers van de formerende partijen,

Op woensdag 3 juni 2026 zijn wij met u in gesprek gegaan over het concept coalitieakkoord dat u als formerende partijen hebt geschreven. Het gesprek hebben we ervaren als constructief en als een duidelijke handreiking richting de oppositie.

Het proces om tot dit conceptakkoord te komen is wat Tynaarlo Vooruit betreft niet perfect verlopen, een onderwerp waarover we tijdens een debat graag nog eens met u van gedachte wisselen. Dat gezegd hebbende, en uitgaande van de wederzijdse goede bedoelingen, heeft de fractie besloten om u van enige inbreng te voorzien. Wel is het voor ons belangrijk te markeren dat dit úw akkoord betreft en dat Tynaarlo Vooruit zich daarom op voorhand geenszins committeert aan de inhoud van dat akkoord.

Graag zouden we u het navolgende in overweging willen geven:

1. Leg vast dat bij grote ontwikkelingen meerdere scenario's worden uitgewerkt, zodat raad en inwoners daadwerkelijk iets te kiezen hebben, en gemaakte keuzes navolgbaar zijn.
2. Leg bij de uitwerking van het akkoord steeds een expliciete koppeling tussen beleid, resultaten en middelen. Maak per opgave inzichtelijk welke doelen worden nagestreefd, welke middelen daarvoor worden ingezet en op welke wijze de voortgang wordt gemonitord, zodat raad en inwoners kunnen beoordelen of ambities daadwerkelijk worden gerealiseerd en publieke middelen doelmatig worden besteed.
3. Neem als uitgangspunt dat uitvoering wordt gegeven aan de wettelijke opvangopgave op basis van de spreidingswet. Opvang moet passen bij het draagvlak en de draagkracht van onze dorpsgemeenschappen. Daarbij moet worden gekeken naar de inwonertallen van de kernen en naar wat een dorpsgemeenschap sociaal en praktisch kan dragen, zodat draagvlak, draagkracht en uitvoerbaarheid steeds in samenhang worden gewogen.

4. Maak gebiedsgericht werken concreet door per kern samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties een ontwikkelagenda op te stellen, waarin ambities, prioriteiten en gewenste resultaten worden vastgelegd.

Met het voorgaande hopen wij u richting te geven bij de afronding van het coalitieakkoord. In het debat zullen wij het uiteindelijke akkoord op zijn inhoud beoordelen en op constructieve wijze voorstellen doen om het akkoord meer in lijn te brengen met onze standpunten.

Wij danken u voor de uitnodiging om inbreng te leveren en wensen u in het nog te doorlopen proces veel wijsheid toe.

Hoogachtend,

De fractie van Tynaarlo Vooruit

Geachte leden van de coalitie 2026,

Met interesse las onze fractie het concept coalitieakkoord 2026-2030, zoals we dat eind vorige week van u ontvingen. Zonder in eerste instantie op de inhoud in te gaan, kunnen we al zeggen dat het vanuit ons huidige coalitieakkoord een heel herkenbaar stuk is. Een verdere uitwerking van het in 2022 ingezette beleid en vooral het doorzetten en afmaken van het goede werk uit de afgelopen bestuursperiode.

Zonder in deze brief inhoudelijk op het akkoord in te gaan, kunnen wij constateren dat veel onderdelen voor Leefbaar Gemeentebelangen herkenbaar zijn. Het akkoord bouwt op veel punten voort op ontwikkelingen, projecten en beleidslijnen die in de afgelopen bestuursperiode zijn ingezet. Tegelijkertijd zien wij ook onderwerpen waar volgens ons belangrijke keuzes, uitwerkingen en onderbouwingen ontbreken. Daarover gaan wij graag het politieke gesprek aan.

Leefbaar Gemeentebelangen hecht aan een transparant, navolgbaar en openbaar besluitvormingsproces. Noem het 'de oude bestuurscultuur': wij bespreken de koers van onze gemeente liever in de openbaarheid dan achter gesloten deuren.

Om die reden zullen wij geen gebruik maken van de uitnodiging om als fractie afzonderlijk aan te schuiven voor een besloten gesprek over het concept-akkoord. Wij geven er de voorkeur aan onze vragen, opmerkingen en voorstellen te bespreken tijdens een openbaar debat in de gemeenteraad.

We zien de agendering van het debat over het coalitieakkoord dan ook graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Namens de fractie van Leefbaar Gemeentebelangen

gemeente Tynaarlo